

Aspre i Pla

Revista Municipal

Juny 2026

La Tallada · Tor · Marenyà · Canet

Núm. 37

Meteorologia

	Temperatura mitjana mensual 1984-2026	Temperatura mitjana mensual	Pluviometria mitjana mensual període 1984-2026	Pluviometria mensual
Desembre	8,0	9,4	50,2	145,8
Gener	7,3	7,9	49,4	180,9
Febrer	8,3	10,2	38,5	25,4
Març	10,8	11,5	52,0	87,3
Abril	13,2	15,6	61,0	14,4
Maig	17,0	16,6	57,7	42,0

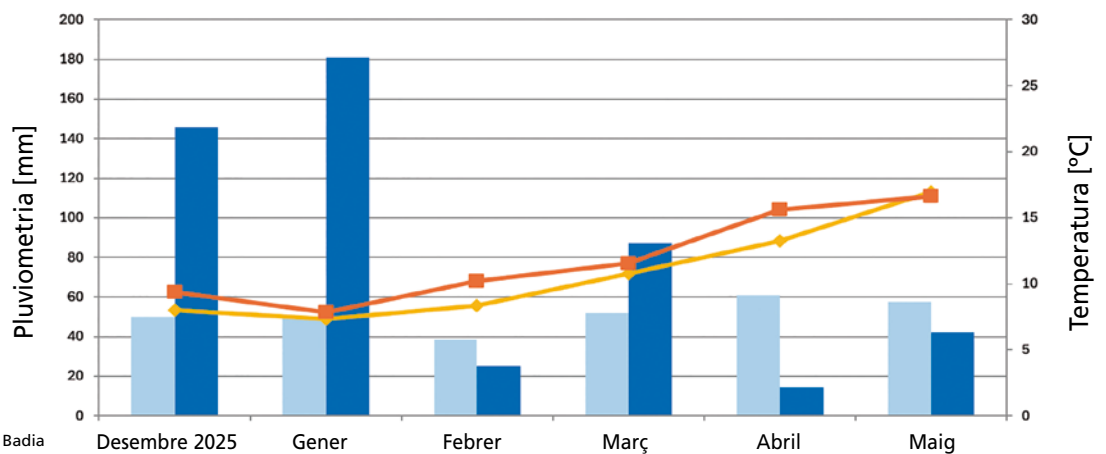
DIAGRAMA OMBROTÈRMIC

LA TALLADA D'EMPORDÀ 2026

- Pluviometria mitjana mensual període 1984-2026
- Pluviometria mensual
- Temperatura mitjana període 1984-2026
- Temperatura mitjana

Estació Experimental Fundació Mas Badia (IRTA) Ctra. de la Tallada s/n17134
La Tallada d'Empordà - Tel: 972 78 02 75

Demografia

Aquesta secció titulada «Demografia» té quelcom de benvinguda i de rememoració. Els noms que hi ha darrere les etiquetes «Naixements» i «Defuncions» no són paraules buides, parlen de persones, contenen històries d'amor, desitjos i esperances per als nens i nenes que venen i també amors, records i afectes per a les persones que se'n van.

Segons les dades que consten en el padró municipal:

NAIXEMENTS:

2 de març de 2026: **Rita Ibañez Barrera**

DEFUNCIONS:

23 de desembre de 2025: **Josep Collelldemont Oliva**

14 de gener de 2026: **Pere Pagès Isern**

30 de gener de 2026: **Remei Gasull Figuerola**

1 de març de 2026: **Francisca Cubert Dalmau**

26 de març de 2026: **Josep Maria Guàrdia Solés**

31 de març de 2026: **Antoni Del Val Santaló**

EMPADRONATS AL MUNICIPI: 491 (26/5/2026)

Ajuntament de
la Tallada d'Empordà

Amb col·laboració de:

Diputació de Girona
221 MUNICIPIS

Edita: Ajuntament de la Tallada d'Empordà

Fotografia de portada: Lluís Bover

Disseny i maquetació: Martí Riu

Correcció: Violeta Roca

Impressió: Impremta Pagès

Dipòsit legal: GI-351-2009

Continguts

Meteorologia	2
Editorial	3
Fets i gent	4
Entrevista	7

DOSSIER PLATER .....

13

Apunts del natural	22
Club de lectura	24
Llibres a escena	26
Punt de lectura	28
Medi ambient	30
Història	38
Racó jove	41
La Colla del Mou-te	42
Petits manteniments	44
Obrint boca	46

Aspre i Pla

Número 37 Juny 2026

CONSELL DE REDACCIÓ:

Amandi Alonso, Joan Lorenzo, Roser Bagué
Paretas, Margarita Vidal, Maria Gràcia Vilavella,
Jordi Margarit, Rafael Hereu, Ramon Casares
i Xavier Viladevall.

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

Totes les entitats culturals municipals.

✉ aspreipla@gmail.com

Editorial

Pregària a l'Estiu que ara comença

Rossegen els rostolls tot just segats,
el gra és collit i la palla feta bales;
sobre l'asfalt la llum reverbera
creant miratges de tolls de mentida
i pels camins la pols de la sequera
s'alça en terbolins com dimoniets
enjogassats.

Puix que ets aquí, Senyor de les solanes,
fes-nos també ombrívoles obagues;
de l'exèrcit de mosques i rantells,
que ja ens fa una tan poc marcial guerra
salva'ns amb neretes rabents de dia
i al vespre amb els ratpenats d'aleteig
mut i oscil·lant.

De les tronades de tarda a l'agost
guarda'ns les pomeres, el blat de moro
i els conreus de farratges allà al pla.
Estalvia'ns l'aranya roja, el míldiu
i la mosca blanca que als horts curulls
d'enciams i tomates tan afligeixen
els hortolans.

Ferint-nos amb les sagetes del sol,
llanguint per nits d'insomni i estuba,
ens portes noves del canvi climàtic:
deu ser la tortura que ens mereixem
quan l'atipem de fòssils combustibles
escalfant el globus fins que ens esclati
en plenes mans.

Perdona'ns haver alçat al capdavant
de les nacions éssers sense entranyes,
engalipadors ebrils de poder;
perdona'ns també l'odi al nouvingut,
la set d'or que atia el foc de la guerra
i pren als fills casa, futur i vida:
el seu demà.

Estiu: l'any fa el tomb i va de baixada,
dona'ns, si més no, fresques matinades
i al mar platges rosses i aigües calmes
i músiques festives per ballar,
i al capvespre sopar a la terrassa
sentint el rossinyol dalt del pollancre
meravellats.

Humilment eixa gràcia et demanem,
Estiu, pels vinents tres o quatre mesos
Amén!

Fets i gent de tot arreu

De Nadal a Sant Joan, sis mesos d'activitats festives i activitats degustatives: l'hivern obre la gana. I algunes coses més.

25 de desembre de 2025. Preparant Nadal a Canet. FOTO: MARTA CORDONET

31 de desembre de 2025. Campanades de Cap d'Any a Canet. FOTO: MARTA CORDONET

27 de desembre de 2025, Sant Esteve. Arròs amb llamàntol a Canet. FOTO: MARTA CORDONET

5 de gener de 2026. L'església de Tor acollint els Reis d'Orient envoltats d'il·lusió. FOTO: JOSEP MARIA GUÀRDIA

5 de gener de 2026. Nens i nenes de la Tallada escoltant un conte explicat per Roser Bagué tot esperant l'arribada dels Reis a L'Empordanet.

FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

Calçotada a Canet. FOTO: MARTA CORDONET

30 de març de 2026. Aquest any, gràcies a les pluges, el torrent ha tornat a baixar! FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

4 d'abril de 2026. A Tor cantem caramelles! FOTO: ANNA BRASAS

La Bústia d'Aspre i Pla

Fins ara hem fet enquestes per esbrinar l'opinió dels veïns i veïnes del municipi sobre diversos temes que poden ser d'interès general. Ara proposem afegir-hi una altra via perquè el veïnat expressi la seva opinió d'una manera més personal. Es tracta d'obrir una Bústia de l'ASPRE i PLA, a la qual es podran adreçar cartes a la revista i que seran publicades, sempre que compleixin unes determinades condicions.

- 1.** Cal que hi consti el nom i els cognoms, així com el poble o població del remitent, que es publicaran amb la carta. No s'admeten els pseudònims.
- 2.** S'haurà d'enviar per e-mail posant com a assumpte «Bústia de l'Aspre i Pla», i en un arxiu adjunt en format de Word, a l'adreça electrònica de la revista (aspreipla@gmail.com).
- 3.** L'extensió de la carta no ha de sobrepassar les 250 paraules.
- 4.** La redacció ha de ser senzilla i clara, sense paràgrafs llargs, és a dir, de fàcil lectura.
- 5.** S'ha de fer servir un to respectuós. No es publicaran si hi apareixen insults o desqualificacions grolleres.
- 6.** Es prioritzaran, de cara a la publicació, les cartes que tractin de temes que tinguin a veure amb el municipi, però també s'admetran les que expressin opinions personals.
- 7.** El termini perquè la carta sigui publicada serà el 15 de maig per al número d'estiu i el 15 de novembre per al número d'hivern.

Us animem a escriure. Les vostres cartes seran ben rebudes!

6 d'abril de 2026. A Canet, l'arròs del Dilluns de Pasqua. FOTO: MARTA CORDONET

3 de maig de 2026. El dinar de la mare a Tor d'enguany, arrecerats al Casal: un dia ple d'emocions. FOTO: JOAN MARIA PARETA

Catalunya Ràdio ve a la Tallada per fer un reportatge sobre el festival Itinera amb el nostre veí Ultano Gómez, a qui va entrevistar Kilian Sabrià, per a la programació Sense fronteres, que es va emetre el dia 14 d'abril del 2026. FOTO: AMANDI ALONSO

Taller de davantals a Canet. FOTO: MARTA CORDONET

PROJECTES - CONSTRUCCIÓ
PINTURA - REHABILITACIÓ

c. Mestral, 13
VERGES
17142 - Girona

GRUP FELIU MOY

tel. 972 780 039
info@feliumoy.cat

Ignasi Vila Mendiburu, Creu de Sant Jordi

«La llengua és allò que ens fa humans»

L'última de les persones per ordre alfabètic a qui enguany la Generalitat ha concedit la Creu de Sant Jordi és el professor universitari jubilat i veí de la Tallada Ignasi Vila, en Nacho. Una bona ocasió per parlar amb ell sobre la seva relació amb el poble i les raons d'aquesta distinció.

Parlem de la teva relació amb la Tallada. Com va començar?

Doncs, jo estava a Nicaragua, a la Nicaragua sandinista, i vaig tenir una telefonada de la Merche, la meva dona, que em deia que s'acabava de comprar una casa a la Tallada. Jo no havia estat al poble. Per a mi era molt important que tingués pati, la resta m'era igual. Inicialment hi estàvem caps de setmana llargs, de divendres a la tarda al dilluns al matí, que tornàvem a Barcelona. En aquella època vaig conèixer gent, però no estava incorporat a la vida del poble.

Un moment de l'entrevista. FOTO: MERCÈ MIRALLES GUILLÓ

Això devia ser l'any 1986...

Sí. En aquell moment jo estava molt implicat a la Universitat de Barcelona, era director de l'ICE (Institut de Ciències de l'Educació), havia estat secretari de la Divisió de Ciències de l'Educació, i em va arribar la proposta de venir a organitzar els estudis de Psicologia a la Universitat de Girona.

I vens aquí...

Estava fart de Barcelona. Fart del soroll, d'una universitat com la de Barcelona, enorme, cansat de la gestió, i la proposta em va resultar molt atractiva. Havia de viure a la Tallada perquè a Girona no hi tenia casa. Les nits d'hivern era un desert, però els dimecres L'Empordanet obria. Una nit vaig anar-hi a sopar i resulta que hi havia un munt de gent que feien un sopar cada dimecres. Jo estava sol en una taula i crec que va ser en Macià que va em dir que m'incorporés amb ells, que passés a formar part de la colla. Va arribar un moment que em vaig

«Una nit vaig anar a sopar a L'Empordanet i resulta que hi havia un munt de gent que feien un sopar cada dimecres»

jubilar. Cada setmana anava a Girona, però la major part del temps feia vida a la Tallada. En poques paraules, aquesta és la història de la meva relació amb la Tallada.

En la ressenya en què es justifica la concessió de les Creus de Sant Jordi, assenyalen que ets catedràtic de Psicologia Evolutiva i de l'Educació, investigador de la Universitat de Girona, i diuen: «Ha centrat la seva recerca en la relació entre llengua, identitat i escola». Què en pots dir?

Per «llengua» podem entendre moltes coses. Considero que la llengua és el que ens constitueix com a espècie humana. O, dit d'una altra manera, és el que ens fa qualitativament diferents de la resta d'animals. No és ni la raó ni la intel·ligència:

és la llengua. Diguem que som Homo linguisticus enfront d'Homo sapiens. Si per identitat fem referència a allò que ens caracteritza de manera individual i col·lectiva, la llengua és allò que ens fa humans, des de qualsevol punt de vista.

Potser hi ha dues «llengües»: la llengua com a facultat humana i la llengua com a entitat diferenciada: català, castellà, francès... A què et refereixes quan parles d'identitat?

Em refereixo al llenguatge. Quan parlo d'identitat, em refereixo a allò que defineix el que soc. O, dit d'una altra manera, allò que jo afirmo que soc en diferents qüestions. Puc tenir una identitat de gènere, una identitat social, una identitat nacional... Bé, doncs en això el llenguatge, si ens constitueix com a espècie, hi té un paper molt rellevant.

Perquè organitza la comunicació amb un mateix?

Sí. Pensar és parlar amb un mateix.

I les identitats col·lectives?

És clar. Això no es fa en el buit, sinó que es fa a partir de les llengües que aprenem. No ja de la Llengua en majúscula, sinó de llengües concretes que existeixen en una comunitat.

I per què l'escola?

Perquè l'escola constitueix el lloc més important per incorporar una llengua rellevant en la societat on viu el seu alumnat. Per exemple, a Catalunya, sense dir que sigui diferent a altres llocs, es vol construir una comunitat cohesionada, on es pugui viure des d'una certa diferència. Cal la construcció conscient d'una convivència conjunta, a partir de la diversitat social existent. L'escola es converteix, així, en un instrument molt important per construir identitats relativament semblants i compatibles entre si, i la llengua hi té un paper molt important.

La segona part de l'adreça diu que els teus treballs «han estat fonamentals per a l'anàlisi i el desenvolupament de les polítiques d'immersió lingüística i per a la gestió educativa del multilingüisme».

«El que és genètic en l'espècie humana és la necessitat de trobar també l'altre en un munt de conductes des del començament de la vida»

pament de les polítiques d'immersió lingüística i per a la gestió educativa del multilingüisme».

Sempre hi ha alguna cosa en la teva història personal que porta a interessar-te per un tema. Jo havia nascut al País Basc, però havia tingut una relació amb l'eusquera pràcticament nul·la. En canvi, la meua mare fins als sis anys només parlava en eusquera i la meua àvia sempre parlava en eusquera amb les amigues i l'avi pràcticament no sabia castellà. La història era molt senzilla. Durant la Guerra Civil la meua mare no havia anat a l'escola. Després de la guerra, les monges van dir a la meua àvia que la nena mai parlaria bé en castellà. Per tant, la meua àvia va decidir no parlar en eusquera als seus fills i l'avi va deixar de parlar-hi en absolut. Recordo el meu avi com un senyor que em somreia, que em tocava, però no em deia res. La segona experiència la tenia a Catalunya amb el català. Per tot plegat, em vaig començar a interessar pel bilingüisme.

Pel bilingüisme en quin sentit?

El professor Miquel Siguan, que era el meu director de tesi i amb qui vaig treballar mentre era viu, estava molt interessat en temes relacionats amb el bilingüisme. Quan vaig començar, hi havia la creença, quasi de sentit comú, com un dogma de fe, que la millor manera d'ensenyar i educar una criatura era mitjançant la seva llengua pròpia.

La llengua materna...

Que després s'ha anomenat llengua familiar, llengua pròpia o primera llengua. Però, què li passava a una criatura quan

c/ Girona, 60 - 17142 VERGES (Girona) - Tel/Fax: 972 780 417 - inst.verges@gmail.com

el pare parlava en una llengua i la mare parlava en una altra? Perquè, si suposadament aquestes criatures havien de constituir la seva personalitat i identitat des d'únicament una llengua inicial, com es constituïen des de dues llengües?

Clar...

Total, que un dels subjectes de la meua recerca va ser una neboda. La seva mare li parlava en castellà i el seu pare li parlava en català. Hi havia dos subjectes més, dues criatures més, una d'una família castellanoparlant i l'altra d'una família catalanoparlant, que em permetien conèixer com un nen castellà anava incorporant el castellà o com un nen català anava incorporant el català. El que no s'havia investigat gens era com un nen a qui li parlaven en català i en castellà, incorporava el coneixement de català i castellà. De fet, en aquell moment al voltant del món, només Traute Taeshner, a Itàlia, i jo hi treballàvem.

«No s'havia investigat gens com un nen a qui li parlaven en català i en castellà incorporava el coneixement de català i castellà»

Els guardonats i guardonades. FOTO: MERCÈ MIRALLES GUILLÓ

I què va esbrinar?

Vam descobrir que podíem descriure tres nivells inicials en l'adquisició del llenguatge per part de bilingües familiars. En un primer nivell tractaven el lèxic com un lèxic únic. Cada cosa té un nom, en una llengua o en l'altra. Per exemple, si les pomes estaven identificades com a *poma*, quan la mare li deia si volia una *manzana* la nena deia: «*Manzana* no, poma». És a dir, negava que la poma pogués ser una *manzana*. En un segon estadi, entenien que cada paraula en tenia una altra d'equivalent que calia recordar. Evidentment, els bilingües no disposen del doble de memòria que els monolingües i no incorporen el doble de paraules. Però això, que pot significar un hàndicap, ja que hi ha coses que no podrien anomenar, tampoc els afecta. De fet, incorporen unes quantes paraules més que un monolingüe i, a més, què fan? Barreges. És a dir, parlen exactament igual com podria parlar un monolingüe, però barrejant. Així, en una frase en castellà introdueixen un terme en català o al revés. I en aquest segon estadi també incorporen la morfosintaxi de la mateixa manera que ho fan els seus semblants monolingües, catalans o castellans.

A què et refereixes?

A l'ordre de la frase, l'article, el nom, els verbs. Fan exactament el mateix en castellà que fa un monolingüe castellano-

parlant. I el mateix que fa un nen catalanoparlant. Però les estructures d'ambdues llengües a vegades són diferents. Per exemple, els possessius. Tu en català dius: «el meu cotxe» i «el cotxe és meu». En canvi, en castellà dius: «mi coche» o «el coche es mío». Bé, com que en català s'incorpora més aviat «el meu cotxe», mentre que «mi coche» i «el coche es mío» triga més, ¿què deien aquells nens quan parlaven en castellà? En català deien correctament: «el meu cotxe», però en castellà, com que encara no tenien el terme *mi*, deien: «el mío coche». Traspassaven el coneixement que tenen del català al castellà i en sentit contrari. Fins que arriba un moment en què ja separen, també, la morfosintaxi. Però llavors mantenen de manera estricta el principi d'una persona, una llengua.

Encara que aquestes persones siguin bilingües, aquesta és castellana i aquella, catalana...

«Tu no deus saber castellà», si sempre li has parlat en català. Busquen models clars, definits. I arriben a entendre que algú és bilingüe quan també aquest principi es dilueix. M'explico? Això qüestionava de dalt a baix el tema de la llengua inicial en relació amb l'educació. En determinat tipus de proves els bilingües familiars mostraven una consciència lingüística

o metalingüística, una autoreflexió sobre el llenguatge molt diferent de la que tenien els monolingües. Un nen bilingüe familiar als tres anys entén perfectament que el nom de les coses és arbitrari. En canvi, els monolingües fins als sis anys tenen problemes. Un *gato* és un «gato» i no es pot dir de cap altra manera. Això, els bilingües familiars als tres anys ho han de tenir superat perquè, si no, no pensen lingüísticament. Per tant, hi ha capacitats que apareixen en els bilingües molt abans que en els monolingües.

Però això implica que hi ha una facultat lingüística, una capacitat de manejar el llenguatge prèvia.

Seria la hipòtesi d'interdependència lingüística, que proposa que hi ha una competència subjacent comuna.

Això no és el que diu Chomsky?

Aquí hi ha una qüestió molt important.

Chomsky també entén que som *Homo lingüisticus* i no *Homo sapiens*. I justament per això considera que portem el llenguatge en la pròpia genètica i que en el fons hi ha una sola sintaxi natural genèticament determinada. Per tant, aprendre a parlar vol dir aprendre les transformacions que porten d'aquesta gramàtica natural a la gramàtica particular de la llengua que estàs aprenent; seria un procés genèticament determinat.

La diferència amb Chomsky és que en aquest cas la competència lingüística subjacent seria més cultural que genètica.

D'acord. Hi hauria aspectes genètics implicats, però mai no serien lingüístics.

De predisposició?

De predisposició a la relació amb l'altre. Perquè en la hipòtesi d'interdependència, es considera que incorporar el llenguatge vol dir fer coses amb els altres. Fem coses amb els altres i ens cal regular la nostra conducta amb la de l'altre. L'altre, de manera inconscient t'està ensenyant a utilitzar el procediment per poder fer coses junts. El que és genètic en l'espècie humana és la necessitat de trobar també l'altre en un munt de conductes des del començament de la vida. Per exemple, seguir la mirada. O donar el pit i mamar. Als 15 dies

Rebent la Creu de Sant Jordi. FOTO: MERCÈ MIRALLES GUILLÓ

estan establertes les lleis de la comunicació. «Ara em toca a mi, ara et toca a tu». Hi ha un munt de comportaments que estan darrere del que és el llenguatge i la comunicació que tenen a veure amb aspectes que, segons sembla, estan genèticament determinats per la necessitat de l'altre.

Així doncs...

La llengua inicial ja no és únicament una llengua, un codi, sinó moltes coses més.

I això què implica per a l'educació bilingüe?

A mitjans dels anys 60 del segle passat apareix un altre tipus de recerca en laboratori, per part de psicòlegs i neuropsicòlegs dirigits per Wallace Lambert de la Universitat McGill de Montreal que intenten esbrinar els dèficits cognitius associats al bilingüisme primari. Es pregunten: «què passa amb el nen que no s'escolaritza en la seva llengua inicial?», «quins són els trastorns específics d'aspecte cognitiu?». I el resultat era doble: hi havia casos en què certament apareixia una minva de capacitats cognitives, però en altres no únicament no hi havia una minva, sinó que hi havia guanys.

I això?

Van interpretar que hi havia un bilingüisme additiu i un bilingüisme subtractiu. Hi havia un tipus de bilingüisme que

sumava, per entendre'ns, i un tipus de bilingüisme que restava. Si una llengua que estic aprenent és percebuda per la meua comunitat com una amenaça de supervivència, el bilingüisme probablement serà substractiu. Si, per contra, se'm transmet que la incorporació d'aquesta nova llengua suposa un enriquiment personal que, a més a més, no perjudica en cap cas el desenvolupament de la meua pròpia llengua, el bilingüisme serà enriquidor o positiu.

Què comporta això pel que fa a l'ensenyament?

Al Quebec hi ha dos sistemes educatius, el francès per als de parla francesa i l'anglès per als d'anglesa. Ara bé, la normalització del francès a Montreal, al Quebec, ha estat lligada no a l'escola, sinó al francès com a llengua de treball. I per tant, la minoria anglesa per treballar estava obligada a adquirir bons coneixements de francès. I què passava? Que a l'escola anglesa, amb el francès com a assignatura, no n'aprenien o resultava molt pobre. Llavors, què fan un grup de famílies? Se'n van a la universitat a parlar amb aquella gent i amb la direcció dels centres i les famílies organitzen un currículum que faci possible que al finalitzar tinguin un coneixement semblant d'anglès i de francès. I neix el primer programa d'immersió lingüística que qüestiona el principi d'ensenyar a través de la llengua materna.

Això al Quebec. I a Catalunya?

A Catalunya, de sempre, i avui dia també, si una criatura aprèn a llegir i escriure en català, simultàniament, sense que ningú n'hi ensenyi, aprèn a llegir i escriure en castellà. Per què? Perquè la presència escrita del castellà és tan imensa —als mitjans de comunicació, al comerç al carrer— que poden transferir les habilitats lectores i escriptores que han adquirit en català a una llengua que és molt propera al català, com és el castellà. En canvi, en sentit contrari, no passa mai. A Catalunya, un nen o una nena que aprèn a llegir i escriure en castellà haurà de fer un aprenentatge formal de la lectura i l'escriptura en català, perquè no hi ha transferència immediata. Per tant, si, igual que al Canadà, les famílies castellanoparlants de Catalunya volien que les seves criatures tinguessin un bon coneixement de català, això obligava a desenvolupar per a aquest alumnat escoles que hem anomenat d'immersió lingüística. En aquestes escoles s'escolaritzen fonamentalment en català, aprenen a llegir i escriure en català, i van transferint les competències cap a l'altra llengua.

«La gent acceptava la immersió lingüística sense cap mena de problema. Integrar-se a Catalunya, per a les famílies castellanoparlants, significava que els seus fills aprenguessin català»

Sense ensenyar el castellà?

Sota la competència en cadascuna de les dues llengües, hi ha, com t'he dit, una competència subjacent comuna que té a veure amb saber comunicar, que no és específica de cada llengua, sinó que forma part del llenguatge en majúscula. Per tant, transferir habilitats específiques gràcies a aquesta competència subjacent comuna, es més fàcil. Una criatura castellanoparlant, escolaritzada en català, amb una relació sostinguda amb el castellà a través de la família i de l'entorn social, no únicament aprèn català, sinó que transfereix les habilitats que està adquirint del català al castellà. I a la vegada, com que en el context familiar i social desenvolupa competència lingüística sobre el castellà, també la transfereix a través de la competència subjacent comuna cap al català. Són els famosos bilingües additius. Quan va començar la immersió lingüística, vam predir que l'alumnat dels primers cursos de primària, a l'acabar l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, cap als set-vuit anys, tindria millors resultats acadèmics —llegir i escriure— que els monolingües castellanoparlants de la resta d'Espanya.

Els nens castellanoparlants escolaritzats en català sabrien més castellà que els nens de Madrid escolaritzats en castellà? Això es va complir?

Es va complir. Cosa que va significar que l'any 1993, respondent a un recurs de l'advocat d'extrema dreta Esteban Gómez Rovira, el Tribunal Constitucional avalés el model d'immersió lingüística de Catalunya com un model de conjunció lingüística.

D'aquí l'èxit de la immersió?

Hi va haver dues altres raons. La primera, l'acord de les famílies que se sustentava en el fet que la llei deia que els fills d'aquelles famílies que volguessin que la primera ensenyança es fes en castellà rebrien un ensenyament personalitzat en castellà. Aquest dret s'exercia quan es feia la matrícula a P3. Només ho van demanar dues o tres famílies. La primera raó, doncs, és que la voluntarietat era immensa. La gent acceptava la immersió lingüística sense cap mena de problema. Integrar-se a Catalunya, per a les famílies castellanoparlants significava que els seus fills aprenguessin català.

Quina era la segona raó?

La segona, un moviment d'innovació pedagògica brutal que van fer els mestres, amb el suport de la universitat, que també va haver de repensar moltes coses. Des del SEDEC (Servei d'Ensenyament del Català), encapçalat per Joaquim Arenas, es va desenvolupar un bagatge de recursos pedagògics i didàctics, un material que feia possible que una mestra o un mestre, quan rebia una criatura de tres anys, pogués establir una primera relació afectiva directament en català trencant amb el principi de la llengua materna. Una criatura de P3 sortia de classe i li deia a la mare que s'ho havia passat pipa, però que la mestra no sabia parlar: de les *mesas* en deia «taules» i de les *sillas*, «cadires». Això és la immersió.

Amb la Creu de Sant Jordi. FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

Ser monolingüe no és cap impediment. Al cap de de 15 dies la criatura ja sap que el problema no és que la mestra no sàpiga parlar...

Sinó que ho fa d'una altra manera.

Hi havia una cosa que ajudava, molt important, que és que les criatures podien utilitzar la seva llengua sempre que volguessin, perquè el professorat era bilingüe. Per tant, la comunicació mai no es trencava. A partir de l'any 2000 la cosa canvia radicalment. T'has d'oblidar de la voluntarietat. No pots legislar que cadascú, dels tres als nou anys, es pugui escolaritzar en la seva llengua quan tens 300 llengües. T'he de dir quina és la llengua, i punt. S'entén, no? S'ha trencat la comunicació alumne-professor, perquè les mestres no poden ser bilingües amb tot l'alumnat i, per tant, apareix una situació qualitativament diferent del que va ser la immersió lingüística.

Què es pot fer?

El Consell assessor de la Llengua a l'Escola, que jo presidia, vam utilitzar el terme *nova immersió*. Volíem dir que el que estem proposant està en continuïtat amb tot el que s'ha fet fins aquell moment, però que s'ha de fer de manera diferent i, per tant, nova. Vam donar un munt de recomanacions i instruccions per tirar-ho cap endavant, sobre les aules d'acollida, els plans d'entorn i un munt de coses més. Però hi ha un problema que no es pot ocultar: la cosa s'ha complicat molt i educar, fer de mestre o de professor o professora de secundària, és cada vegada més difícil; apareixen aspectes nous que requereixen recursos i coneixements nous. I la tensió que existia al començament de la immersió ha desaparegut. Amb la desaparició d'aquesta tensió, per exemple, la immersió ha desaparegut de la universitat. Ni se'n parla. O se'n parla en general: si es parla d'immigració, podríem estar a Kuwait o a Nova York. En resum, que queda molt per fer.

RAMON CASARES ROMEVA

Cafeteria
Esmorzars de Forquilla
Servei de Carta
Menú diari
Habitacions

C/ Girona, 20 - Tel. 972 780 136 - 17142 VERGES (Girona)
hostalalberana@restaurant.cat

Pla territorial sectorial per a la generació elèctrica eòlica i fotovoltaica

Mantenim el compromís pres en el núm. 36 d'ASPRE i PLA i ampliem el debat al PLATER (Pla territorial sectorial per a la generació elèctrica eòlica i fotovoltaica, les seves línies d'evacuació i els seus elements d'emmagatzematge). Hi trobareu opinions i valoracions diverses.

CRONOLOGIA Projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV i del PLATER

18/11/2025: Reunió amb el delegat del Govern, la directora de l'ICAEN i el director de l'Energètica a Girona (edifici Generalitat de Catalunya).

5-6/11/2025: Consulta popular sobre els projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV.

9/12/2025: Publicació d'un article d'opinió crític amb el PLATER al *Diari de Girona* per part de Defensem l'Empordanet.

11/12/2025: Resposta a les al·legacions de l'empresa RWE, promotora dels projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV.

12/12/2025: Finalització del període d'al·legacions.

13/12/2025: Participació en un programa de RTVE sobre transició energètica per part de Defensem l'Empordanet.

14/12/2025: Participació de Defensem l'Empordanet en un programa de RTVE Catalunya sobre l'impacte del model energètic.

18/12/2025: Assistència de Defensem l'Empordanet al Congrés dels Diputats en relació amb una moció contrària al PLATER.

19/12/2025: Resposta al tràmit d'audiència corresponent als projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV.

16/01/2026: Reunió institucional de Defensem l'Empordanet amb la consellera Sílvia Paneque i Anna Camp (ICAEN) per exposar les al·legacions contra el macroparc eòlic de la Tallada i preocupacions pel PLATER.

16/01/2026: Entrevista de Defensem l'Empordanet en mitjà audiovisual (Costabrau.tu) per difondre la posició de l'entitat en la reunió institucional.

20/01/2026: Publicació d'un article d'opinió de Defensem l'Empordanet alertant sobre l'impacte territorial del PLATER a l'Empordà («L'Empordà està en perill»).

Principi 03/2026: Elaboració i difusió d'un model de resposta a les al·legacions de l'empresa promotora del macroparc eòlic de la Tallada per a particulars per part de Defensem l'Empordanet.

2/03/2026: Reunió de Defensem l'Empordanet amb l'Ajuntament sobre la situació del macroparc eòlic i el desplegament del PLATER al municipi.

7/03/2026: Assemblea general de Defensem l'Empordanet amb aprovació d'accions informatives i reivindicatives contra el PLATER.

20/03/2026: Assistència de Defensem l'Empordanet a la presentació del PLATER (Vilafreser).

24/03/2026: Inici de la campanya de captació de socis i reforç de la base social de Defensem l'Empordanet.

25/03/2026: Resposta a la contesta efectuada per l'empresa RWE a les al·legacions efectuades per part de l'Ajuntament arran dels projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV.

7/04/2026: Presentació de propostes i al·legacions per part de Defensem l'Empordanet al PLATER que vol presentar la Generalitat.

12/04/2026: Participació en una acció reivindicativa contra el Plemcat a l'Escala per part de Defensem l'Empordanet.

16/04/2026: Participació de l'Ajuntament a la primera Taula de l'energia convocada pel CCBE.

19/04/2026: Organització d'un taller de pancartes per a accions de mobilització de Defensem l'Empordanet.

21/04/2026: Realització d'una xerrada informativa a la Tallada sobre el PLATER de Jaume Darné per part de Defensem l'Empordanet.

24/04/2026: Presentació del nou logotip, flyer i materials de campanya contra el PLATER de Defensem l'Empordanet.

25/04/2026: Participació i col·laboració en una jornada sobre el PLATER a Torroella de Montgrí per part de Defensem l'Empordanet.

24/04/2026: Presentació del nou logotip, flyer i materials de campanya contra el PLATER de Defensem l'Empordanet.

27/04/2026: Assistència a un acte institucional de presentació del PLATER per part de Defensem l'Empordanet.

29/04/2026: Publicació del projecte de decret del PLATER i inici d'un nou període d'al·legacions.

7/05/2026: Participació a la segona Taula de l'energia convocada pel CCBE.

7/05/2026: Participació a la segona Taula de l'energia convocada pel CCBE.

8/05/2026: Reunió d'alcaldies a Verges:

Acord de manifest (u7). Alcaldies adherides a dir NO al PLATER amb els termes en què s'ha plantejat actualment.

Proposta de formació d'una associació de municipis per modificar el PLATER actual i proposta d'un nou model.

CRONOLOGIA Projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV i del PLATER

9/05/2026: Acció reivindicativa festiva («Gegants contra molins») a l'Estartit per denunciar l'impacte dels aerogeneradors de Defensem l'Empordanet.

27/5/2026: Reunió de representants municipals a Torroella de Montgrí per impulsar la creació d'un grup de treball destinat a elaborar al·legacions en sentit propositiu a la proposta de PLATER.

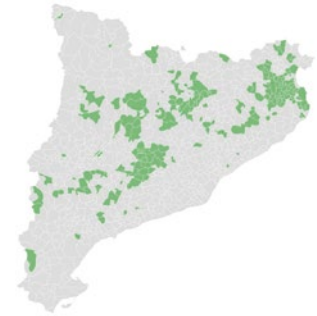
SENSE DATA CONCRETA:

Actuacions contínues per part de l'Ajuntament:

Formació d'un grup d'alcaldis per tractar el tema del PLATER.

El 24/05/26 hi ha 187 municipis adherits, de 31 comarques.

Publicació progressiva de tota la informació relativa als projectes Pla de la Tallada I, II, III i IV i del PLATER al web de l'Ajuntament.

Defensem l'Empordanet: una batalla rere l'altra

Una batalla rere l'altra va ser la guanyadora de l'Òscar a la millor pel·lícula de 2025. Explica la història d'un personatge —Leonardo DiCaprio— que, arrossegat per les circumstàncies, es veu immers en una cadena constant de conflictes i decisions límit, sense treva ni respir. L'associació Defensem l'Empordanet ha tingut una sensació molt semblant a la dels protagonistes del film, perquè des de la consulta popular dels dies 4, 5 i 6 de desembre, per no dir des de la seva fundació, no hem parat d'afrontar reptes, respondre a noves amenaces i mobilitzar-nos per defensar el territori.

Probablement, l'èxit rotund de la consulta —el 95,68% dels vots van ser contraris al macroparc eòlic de la Tallada— ens va obrir les portes de la Conselleria de Territori, Transició Ecològica i Habitatge de la Generalitat de Catalunya el passat 16 de gener. En aquella reunió, l'associació va repetir els arguments sòlids ja exposats en les al·legacions. Tanmateix, en vam sortir profundament preocupats per les declaracions de la consellera Sílvia Paneque i d'Anna Camp, directora de l'Institut Català d'Energia (ICAEN), que indicaven que aquest projecte no era més que la punta de l'iceberg del que arribaria amb el PLATER (Pla Territorial d'Energies Renovables). «Amb el PLATER —deia Paneque— el paisatge de l'Empordà canviarà, i molt».

I és evident que canviarà: segons les previsions del PLATER, l'any 2050 l'Empordà podria tenir entre 394 i 650 aerogeneradors de gairebé 200 metres d'alçada i unes 5.800 hectàrees de plaques solars, a més de totes les infraestructures associades. Tal com vam denunciar als mitjans el mateix dia, se'ns deia clarament que l'Empordà havia de ser sacrificat en nom d'un suposat bé comú, amb conseqüències directes sobre el paisatge, el medi natural, el model de desenvolupament local i la salut de les persones.

El pas següent va ser reunir-nos amb l'Ajuntament de la Tallada, el 2 de març, per parlar de la situació del macroparc eòlic i l'aplicació del PLATER al nostre municipi. Tot i això, encara avui la informació disponible sobre aquest pla és escassa, especialment pel que fa als criteris que determinen les zones aptes, no aptes o prioritàries per a la implantació de molins o plaques fotovoltaïques. A més, vam traslladar a l'alcalde i al tinent d'alcalde dues demandes clares: reduir la quota energètica assignada al municipi mitjançant una comunitat energètica —prioritzant un model d'autoconsum de proximitat, en consonància amb els nostres principis fundacionals— i informar la ciutadania sobre l'abast real del PLATER. Confiam que, en els propers mesos, es puguin obrir espais d'informació i debat que permetin a la ciutadania conèixer millor el PLATER i participar de manera activa en decisions que poden afectar el futur del municipi, com ara la creació d'una comunitat energètica.

Fruit d'aquestes converses, es va obtenir el compromís de l'Ajuntament de donar resposta als tràmits relacionats amb el macroparc eòlic, un compromís que es va materialitzar a principis de març quan la promotora va respondre a les al·legacions de l'Ajuntament i els particulars. Paral·lelament, Defensem l'Empordanet va elaborar un model de resposta perquè els

particulars també poguessin respondre als arguments, sovint febles, d'Eòlica Alta Anoia —això no vol dir que finalment els acabïn donant la raó; llavors caldria anar per la via judicial en el contenciós administratiu. Recordem que darrere d'aquesta empresa s'amaga la gran multinacional alemanya RWE, una empresa dedicada al comerç i distribució d'energia, tant de fonts renovables com fòssils. En les nostres xarxes socials ja ho vam denunciar, així com les seves habituals pràctiques de *greenwashing*, és a dir, l'estratègia de projectar una imatge ambientalment responsable mentre es mantenen activitats altament contaminants o poc sostenibles.

Tota aquesta informació es va compartir a l'assemblea general del 7 de març, en què es va acordar per majoria absoluta impulsar accions informatives i reivindicatives contra el PLATER. En aquest marc, i seguint una línia de col·laboració amb altres territoris afectats, vam assistir a la presentació del PLATER a Vilafreser el 20 de març, aquest municipi o Vilademuls són casos paradigmàtics de com pot arrasar el territori d'un poble aquesta planificació. L'associació també va participar en la performance contra el parc eòlic marí de Roses (PLEMCAT) el 12 d'abril a l'Escala i en la divertida batalla de gegants contra molins de 9 de maig a l'Estartit.

Performance Plemcat (12 d'abril a l'Escala).

En l'àmbit de la pedagogia, el 26 de març Jaume Darné, membre de Defensem l'Empordanet, va oferir una xerrada molt il·lustrativa sobre el PLATER a la Tallada. Entre les qüestions exposades, en destaquen dues: d'una banda, l'opacitat dels criteris utilitzats per definir les zones aptes, prioritàries i no aptes —es parla de 141 capes d'informació, però se'n desconeix el contingut i l'aplicació—; i, de l'altra, el biaix de les dades del PROENCAT (Prospectiva Energètica de Catalunya), que contribueix a sobredimensionar de manera significativa les necessitats de potència i d'ocupació del territori associades al PLATER.

Xerrada a càrrec de Jaume Darné (26 de març).

L'acció comunicativa de l'associació també s'ha reforçat amb l'activitat en xarxes socials, el nou logotip de la campanya «Aturem el PLATER» i amb l'elaboració i distribució de pancartes i un flyer informatiu. Aquest material, a més de denunciar la transformació de l'Empordà en una «fàbrica energètica», proposa un model de transició energètica just en deu punts, basat en una participació ciutadana real, la prioritització d'espais ja antropitzats, la reducció del consum energètic, la incorporació de sistemes d'emmagatzematge... El flyer inclou un codi QR amb més informació sobre aquest model de transició justa, així com opcions per fer-se'n soci, seguir-nos a les xarxes socials o contribuir econòmicament, cosa que també és fonamental per a nosaltres.

renovables sí, però no així

El 2050 el **PLATER** (Pla Territorial Sectorial d'Energies Renovables) convertirà l'**EMPORDÀ** en una **gran fàbrica energètica**:

IMPACTE REAL

L'ALT EMPORDÀ

Alt i baix empordà
Energia eòlica: 1.968 MW
(sense incloure la marina)
→ entre 394-650 molins
(de 3-5 MW/unitat)

Sagrada Família
172 m

BAIX EMPORDÀ

Mitjana per municipi
5/6 molins
55 hectàrees
de plaques solars

5.800 camps de futbol
de plaques solars

1 hectàrea

- S'estima que es produirà entre **5 i 6** vegades més d'energia de la que es consumeix actualment a Catalunya.
- Bona part s'**injectarà** a **xarxes externes**, en **benefici** de les **grans elèctriques**.
  - Infraestructures associades: **noves MAT subestacions, camins, accessos**

Un PLATER més just és possible? **sí,**

1. Garantint una participació ciutadana real i el consens local.
2. Començant per espais alternatius (teulades, polígons, sòls degradats, aeroports, abocadors, marges de carreteres...).
3. Prioritzant les comunitats energètiques i l'autoconsum.
4. Reduint el consum energètic i millorant l'eficiència.
5. Evitant l'exportació massiva d'energia i allunyant-se del model especulatiu de les grans empreses elèctriques.
6. Incorporant sistemes d'emmagatzematge energètic (bateries, sistema hidràulic reversible, condensadors síncrons...).
7. Reforçant la xarxa elèctrica local abans d'augmentar la producció.
8. Ajustant la producció a les necessitats del territori.
9. Protegint la fauna vulnerable i els connectors ecològics, i valorant l'afectació sobre el paisatge.
10. Tenint en compte les conseqüències sobre el model econòmic local (turisme, agricultura...).

Per saber-ne MÉS

defensemempordanet@gmail.com

defensemempordanet

Defensem l'Empordanet

Donacions a:
Concepte: Donacions
Entitat bancària: CaixaBank
IBAN ES 73 2100 8114 1302 00144112

Fes-te soci/sòcia

DEFENSEM L'EMPORDANET

**PRODUIR AQUÍ PER CONSUMIR AQUÍ,
VOLEM UNA TRANSICIÓ ENERGÈTICA JUSTA**

Taller de pancartes.

Finalment, l'associació va col·laborar en la jornada sobre el PLATER que va tenir lloc a Torroella de Montgrí el 25 d'abril. Totes les ponències van tenir un nivell molt alt, però cal destacar especialment la de l'advocat Eduard de Ribot —qui també ens defensa a la Tallada—, que va exposar arguments jurídics de gran interès i va formular una recomanació clau

per als ajuntaments: identificar i fer valer criteris d'interès local —paisatgístics, ambientals, culturals o socials— per excloure el territori municipal de les zones aptes per a la implantació de grans infraestructures energètiques.

Amb la publicació del Projecte de decret del PLATER al DOGC el 29 d'abril, s'obre un període clau de tres mesos per presentar-hi al·legacions. Caldrà intensificar la pressió perquè l'Ajuntament de la Tallada assumeixi un paper actiu en la defensa del terme municipal i reclami la revisió de les zones actualment declarades aptes, tal com De Ribot recomanava.

Al·legacions, reunions, accions de sensibilització i coordinació amb altres col·lectius han esdevingut el nostre dia a dia. Una lluita sostinguda que posa de manifest la magnitud del que està en joc. I, malgrat el cansament, continuem endavant, convençuts que cada pas compta i que només amb perseverança podrem protegir el nostre Empordà. Esperem que en aquesta lluita se sumi més gent, perquè, com a la pel·lícula *Una batalla rere l'altra*, no és la història d'un sol protagonista, sinó la d'un col·lectiu que avança fins al final sense rendir-se.

DEFENSEM L'EMPORDANET

Pere Roura, sobre la transició energètica i el PLATER:

«Tots haurem de perdre alguna cosa per salvar allò que es pugui»

El dia 6 de setembre de l'any passat, el Dr. Pere Roura Grabulosa va parlar sobre «Energies renovables i territori» a la Tallada. L'hem anat a trobar per parlar també sobre el PLATER. Pere Roura és catedràtic emèrit de Física de la Universitat de Girona. Ha presentat un projecte d'activitat professional relacionat amb la seva expertesa acadèmica, que en aquest cas va orientat a comunicar, a debatre i a conscienciar sobre canvi climàtic i transició energètica, dos dels grans temes als quals hem de fer front actualment. És membre del col·lectiu Renovem-nos, que intenta abaixar les barreres que impedeixen la transició energètica.

Davant del canvi climàtic, el ritme de la descarbonització que està previst per al 2030 i 2050 es pot allargar? Amb quines conseqüències?

Esclar, no s'hauria d'allargar, perquè anem endarrerits. De fet, el que veiem és que el canvi s'està manifestant, ja sigui per l'escalfament global com per fenòmens extrems, amb temps d'antelació respecte del que havien estat les previsions dels climatòlegs. Per tant, no és només que el ritme de descarbonització no s'apropi al que estava previst, sinó que s'hauria de corregir per aquesta acceleració.

Per a Catalunya, quines conseqüències tindria no assolir els objectius?

Que Catalunya no assoleixi els objectius de descarbonització, per al clima de Catalunya pràcticament no tindrà efecte. Perquè el clima no depèn del que fem en una regió concreta, petita com Catalunya, sinó que depèn del que fa el conjunt de la humanitat. Per tant, per aquesta banda podríem dir: «Ja ho faran els altres». Si la descarbonització a escala global no avança, a Catalunya estem en una situació molt delicada, patirem molt, perquè l'extrem nord-occidental del Mediterrani, juntament amb l'àrtic, és el que s'anomena una de les zones zero, on el canvi climàtic es manifesta amb més intensitat. Mirant la sèrie de temperatures veuríem que a Catalunya la temperatura a la terra i de l'aigua del mar ha augmentat molt més que no pas la mitjana de la Terra.

Això pel que fa a la descarbonització, però si no assolim els objectius en relació amb la transició energètica?

Pel que fa a la transició energètica, acabarem sent uns consumidors nets d'energia que ens vindrà de fora. I des d'un

Pere Roura, en un laboratori de l'Escola Politècnica Superior de la UDG, durant l'entrevista. FOTO: RAMON CASARES ROMEVA

punt de vista de país, no ens interessa. L'energia és una de les possibilitats de sobirania dels països. I ho serà més en el futur, perquè l'energia no viatjarà tan lluny com ara. Per tant, dependríem sobretot de l'energia que ens vindrà dels veïns, perquè l'electricitat no es pot transportar a distàncies gaire llargues per les pèrdues que tenen les línies elèctriques.

A la Tallada vas fer una distinció, crec recordar, entre consum d'energia i energia per al consum. Pots recordar-nos breument en què consistia?

Jo crec que és molt instructiu. Energia que consumim i energia del consum. Què consumim d'energia? Consumim l'electricitat, la gasolina, el gasoil, els pèl·lets, la llenya, el gas... Això és l'energia que consumim. L'energia del consum és l'energia que va associada a l'energia directa, però també va associada als béns dels quals gaudim i als serveis. Si un compra una nevera, per fabricar-la s'haurà gastat energia en algun altre punt de Catalunya o d'Europa. D'aquesta energia, al final nosaltres en som beneficiaris, encara que no en siguem conscients. Per tant, el consum d'energia, l'energia que consumim normalment, és una part petita comparada amb l'energia del consum, l'energia que està relacionada també amb els béns dels quals gaudim. Aquesta és una distinció molt important per evitar simplificacions.

Simplificacions?

Com ara que la transició energètica, sobretot, és una transició cap a l'electrificació, un pensa que el que hem de substituir amb energia renovable, amb electricitat renovable, és l'electricitat d'avui. L'electricitat que consumeix una llar comparada amb l'energia que consumeix una llar és molt petita. Comparem l'electricitat que consumim a la casa amb el gasoil de la calefacció o el gas, el gasoil o la gasolina del cotxe! Ja veiem que aquest consum d'electricitat, per associacions molt elementals, ens porta a una visió equivocada del que ha de ser la transició energètica. No hem de substituir l'electricitat d'avui per electricitat renovable, sinó que hem de substituir tot el consum d'energia i l'energia del consum per electricitat renovable.

D'on prové aquesta energia que dius que fa falta per al consum general a l'Empordà?

El 99%, de fora, ja ho sabem. Si ens posem amb l'electricitat, d'on ve l'electricitat? Sobretot ve de Tarragona, de les nuclears i de les centrals de cicle combinat. Que no són ni a l'Empordà ni a les comarques de Girona. Per tant, una part, l'electricitat, ens ve de Catalunya, però no és electricitat renovable. Una part molt petita és electricitat renovable, i el que són els combustibles fòssils ens venen de molt lluny. El punt més a la vora d'on ens venen és Algèria, ja està dit: uns quants milers de quilòmetres. Per això jo solc dir que sigui com sigui o sigui on sigui que es produeixi l'electricitat renovable a Catalunya, és una electricitat de quilòmetre zero. En la situació actual la major part de l'energia ve de milers de quilòmetres de distància. Llavors, si fem la transició energètica bé, com a molt ens vindrà de 100 o 200 quilòmetres de distància: quilòmetre zero.

A tot arreu no sembla que sigui possible produir l'energia necessària. Aleshores, tindria sentit que produíssim només l'energia que necessitem en cada lloc?

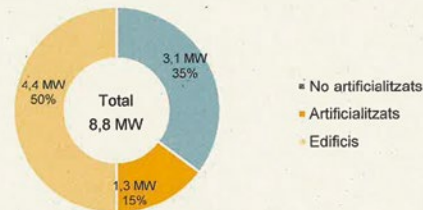
No. El que ha de ser autosuficient o sobirà energèticament és el país. No és un poble, no és un municipi, no és una comarca, no és una província. El que ha de ser autosuficient és el país. Cosa que no vol dir que com més a la vora es generi

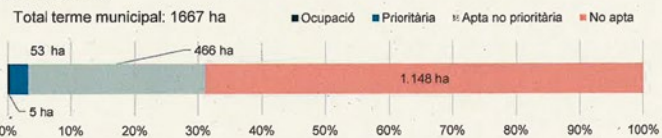
Resultats preliminars de l'aplicació de la metodologia PLATER per identificar la capacitat d'acollida d'energia fotovoltaica i eòlica, previs al procés d'informació pública

la Tallada d'Empordà

L'objectiu municipal en matèria d'energia fotovoltaica és de 8,8 MW. Les instal·lacions existents ja es compten dins d'aquest objectiu.

L'any 2050, les plantes fotovoltaiques ocuparan una superfície de 5 hectàrees, que representen el 0,3 % del terme municipal. Aquestes instal·lacions s'hauran de construir dins de les superfícies prioritàries establertes en el PLATER, que representen el 3,2 % del terme municipal.

La superfície considerada no apta per a instal·lacions fotovoltaiques és de 1148 hectàrees, equivalent a 68,9 % del terme municipal.

El municipi tindrà marge per a la modificació d'aquesta zonificació sempre dins els criteris establerts al PLATER. Això es concretarà quan el document surti a informació pública.

Pel que fa a l'energia eòlica, la superfície a ocupar en l'horitzó 2050 per a instal·lacions eòliques és de 10,6 hectàrees, equivalent a 0,6 % del terme municipal. L'objectiu establert en matèria d'energia eòlica serà comarcal.

Pla Territorial Sectorial per a la Implantació de les Energies Renovables a Catalunya (PLATER)

Objectius de generació i nombre d'hectàrees de superfície apta, no apta i prioritària a la Tallada segons el PLATER.

l'energia que es consumeix, millor per a tots. Però, evidentment, hi ha unes limitacions enormes. Pensem en la zona urbana de Barcelona. Ja veiem que hi ha una densitat de població, en un espai tan petit, que és impossible trobar les superfícies per generar l'energia que necessiten. Però ja que n'estem parlant, parlem de l'Empordà?

Endavant...

Parlem de l'entorn de l'Empordà. El criteri que fa servir la Generalitat en la seva planificació actual, en el PLATER, amb independència de quin és el consum, és quin és el potencial de cada lloc. I el potencial és si bufa vent, si fa més sol, si el pendent de les superfícies, dels camps, dels prats, de les zones properes al bosc aprofitables per posar plaques fotovoltaiques estan ben orientades o no.

Això són les 141 capes del PLATER...

A partir d'aquí determina el potencial. Per tant, no fa referència al consum local, fa referència al potencial. Què vol dir que fa referència al potencial? Que el que importa és la capacitat de generació, perquè al final serem tots beneficiaris d'aquesta generació renovable en el país.

Et sembla que els criteris del PLATER són en general correctes? Tens alguna opinió sobre això?

Els criteris generals em semblen correctes, pel que m'ha arribat. Ara, tampoc no sé quin és el pes que posen sobre cadascun dels criteris. Que jo sàpiga, això no és públic. Per tant, no puc opinar fins al final si és una ponderació justa, però segur que és una ponderació sobre 141 criteris en la qual són possibles moltes opinions divergents en punts concrets.

Però moltes vegades no es tenen en compte criteris massa generals quan s'apliquen als municipis?

D'acord. Els criteris locals valdran. Per què? Perquè la Generalitat ha demanat que els municipis presentin al·legacions, i dintre les al·legacions poden dir: «No, és que el PLATER s'ha equivocat aquí. Resulta que aquí m'heu posat que aquesta zona marcada en el mapa és apta, però resulta que al mig

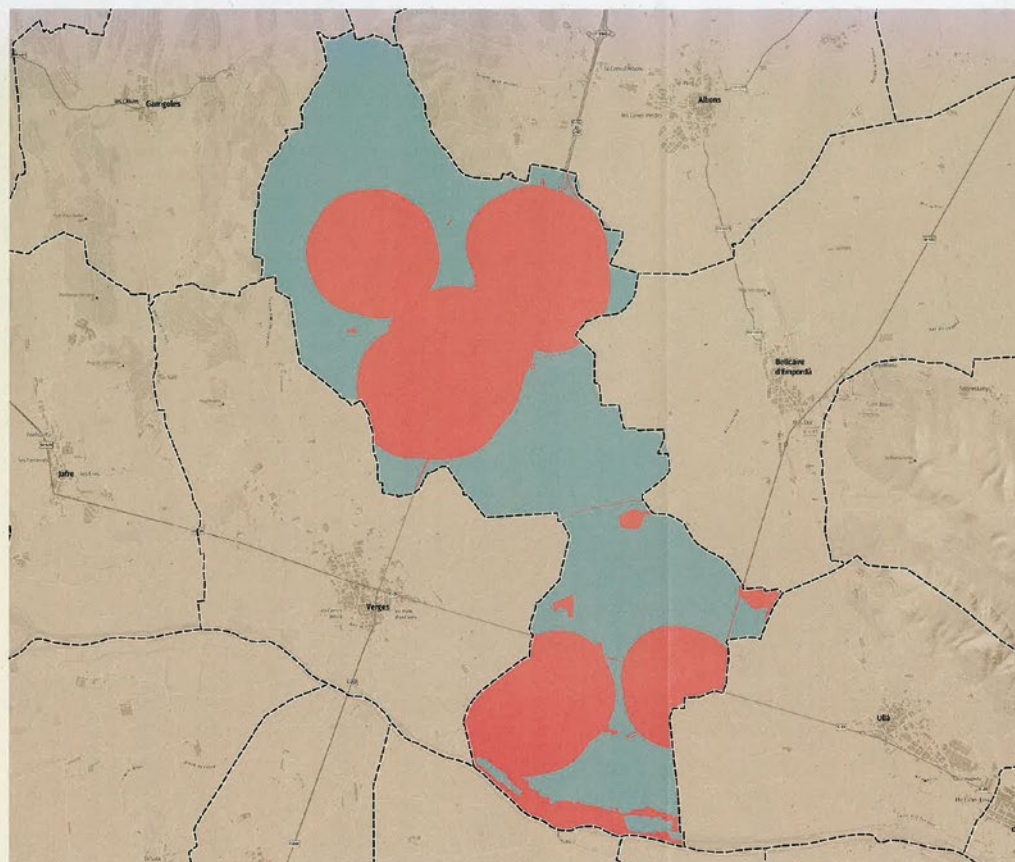
hi tenim una ermita, per exemple, i per tant, això no pot ser. Hauríeu de treure aquesta zona prioritària del mapa». No només això, sinó que els municipis podran dir: «Volem que es redueixi un 35% la zona marcada com a prioritària». Evidentment, justificant-ho, no pas en caire general, acceptaran qualsevol al·legació en aquest sentit. De tota manera, no crec que això modifiqui les quotes municipals i comarcals.

Què vol dir superfície prioritària?

Si entreu a la previsió de la Tallada (vegeu els dos mapes adjunts), veureu una zona pintada d'un color i una zona pintada d'un altre. La zona més gran és la zona apta i la zona més petita és la zona prioritària. Aquesta zona prioritària no s'ocuparà tota. Per arribar a la potència que la Generalitat fixa com a quota per al municipi, fa falta el 10% d'aquesta superfície prioritària. Per tant, d'aquesta taca tan gran que pot causar angoixa i malestar, heu de pensar que només se n'ocuparà un 10%.

Què passa si en el meu municipi produïm excedent en relació amb el que ens marca el PLATER?

D'excedents no crec que n'hi hagi. Un moment: si el municipi acaba instal·lant més megawatts del que està previst, en el

Resultats de l'aplicació de la metodologia del PLATER per a la identificació de la capacitat d'acollida d'energia eòlica

Mapa provisional previ a la informació pública

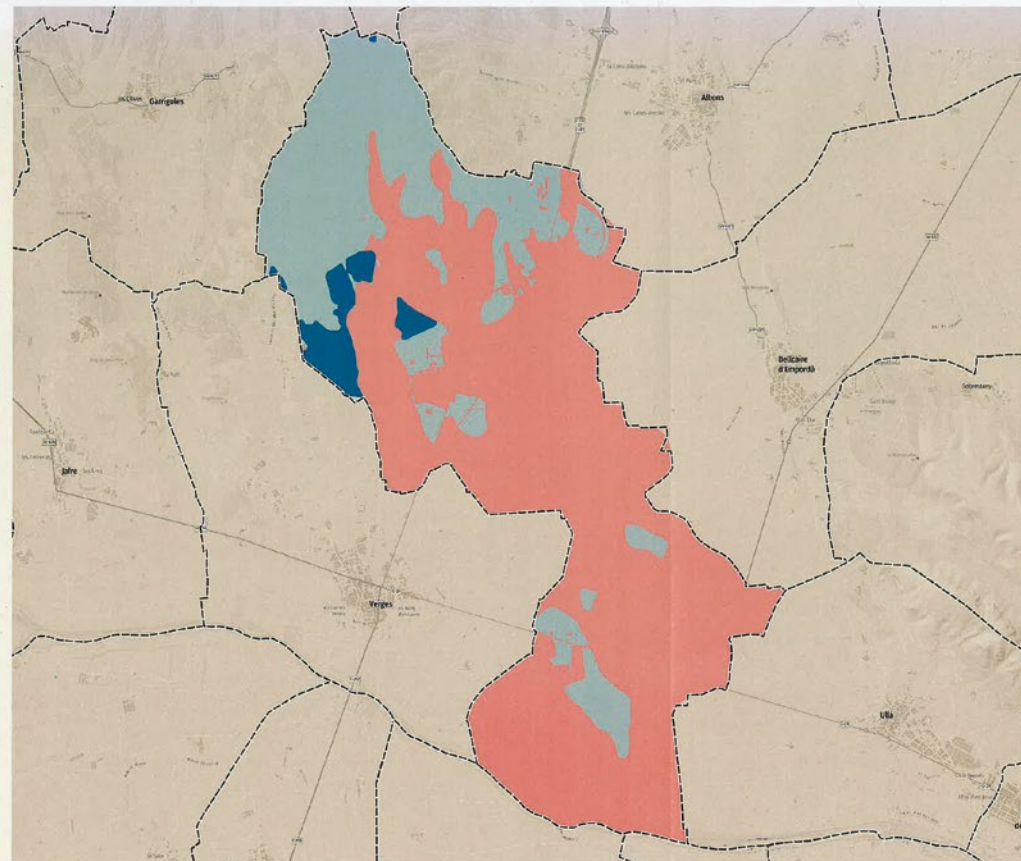
la Tallada d'Empordà

■ Zona apta
■ Zona no apta

Pla Territorial Sectorial per a la Implantació de les Energies Renovables a Catalunya (PLATER)

Generalitat de Catalunya

Localització de les diferents zones per a la producció d'energia eòlica a la Tallada.

Pla Territorial Sectorial per a la Implantació de les Energies Renovables a Catalunya (PLATER)

Resultats de l'aplicació de la metodologia del PLATER per a la identificació de la capacitat d'acollida d'energia fotovoltaica

Mapa provisional previ a la informació pública

la Tallada d'Empordà

- Zona prioritària
- Zona apta no prioritària
- Zona no apta

 Generalitat de Catalunya

Localització de les diferents zones per a la producció d'energia fotovoltaica a la Tallada.

moment en què superi la seva quota, tinc entès que ja no entraran més projectes. O sigui que la voluntat del PLATER és que es vagi repartint la generació renovable per tot el país de manera equilibrada.

Però el PLATER no vol convertir l'Empordà en un centre exportador d'energia?

Agafem el Baix Empordà. Agafem la quota assignada per al Baix Empordà. Agafem l'energia del consum del Baix Empordà prevista per al 2050. L'energia del consum, no el consum d'energia. Potser els excedents del Baix Empordà superen un 10%, un 12% o un 20% l'energia del consum. No és veritat que el Baix Empordà es convertirà en una gran comarca exportadora d'energia. La major part de l'energia generada al Baix Empordà es quedarà al Baix Empordà. No és el mateix a l'Alt Empordà, cert. Ara bé, si agafem el conjunt de les comarques Baix Empordà, Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa i Selva i Gironès, la major part de l'energia es quedarà aquí.

És que això...

És sorprenent? Un agafa i mira les quotes del PLATER, mira la projecció de la PROENCAT 50, que és quina és l'energia ne-

cessària o l'electricitat renovable necessària per al 2050, ho compara i surt això. El 37% dels kWh generats aquí baixaran més avall de la Tordera. L'Alt Empordà i el Pla de l'Estany seran excedentaris, però subministraran l'energia deficitària de la Garrotxa o del Gironès.

Quan determinem l'energia o l'electricitat que necessariem, un model econòmic com l'actual, amb creixement del turisme de masses i de la ramaderia intensiva, implicaria desbordar les previsions?

Això de les previsions de futur és molt difícil. Però alguna previsió s'ha de fer. Jo diria que el decreixement té tants simpatitzants perquè quan ens comencen a posar molins i plaques fotovoltaïques i no ens agrada, diem: «Potser hauríem de créixer». Home, això no s'hi val. Això és fugir d'estudi. Jo diria que està bé imaginar-se un futur en el qual la necessitat de consum sigui inferior. Evidentment, jo ho signo de seguida, només faltaria. En qualsevol cas, l'economia, si no té prou energia amb les renovables, l'anirà a buscar als països petrolers. No ens fem la il·lusió que reduint la generació renovable, l'economia s'adaptarà. No, l'economia té la seva dinàmica.

De totes maneres, sembla que es necessiten inversions importants. Hi ha especulació?

Sí, inversions molt grans. Jo no soc economista, però especulació amb les renovables? No. Precisament, és un sector amb un gran risc. Perquè les barreres que s'han de superar fins que un projecte arribi a produir kWh i, per tant, a generar un retorn de la inversió, són considerables. Hi ha molta incertesa. Per tant, difícilment algú que vulgui fer diners fàcils, els farà amb una instal·lació d'energia renovable.

Amb comunitats energètiques i cooperatives n'hi hauria prou per assolir els objectius?

No, ja ho sabem, que no. Necessiten instal·lacions petites, casolanes; en l'àmbit municipal, necessiten instal·lacions mitjanes, grans i molt grans. Hi ha qui diu: «Fem primer allò sobre el qual estem tots d'acord (generació de proximitat, en espais antropitzats, en espais degradats, teulades cobertes, polígons industrials) i quan tinguem això, quan veiem el que dona de si aquest potencial, llavors anirem a ocupar el territori». Aquesta és una visió que no s'aguanta, perquè el ritme al qual avança qualsevol tipus de projecte, el petit, el mitjà i el gran, és molt lent i estem en un context d'emergència climàtica. És que anem tan endarrerits que no ens ho podem permetre.

El PLATER s'ha fet tenint en compte només els interessos de l'Àrea Metropolitana de Barcelona?

Es planifica des de Barcelona perquè ho planifica el govern i ho posa a consideració dels consells comarcals i dels ajuntaments perquè facin les seves correccions. Ara, qui ha de portar el lideratge, evidentment, ha de ser el govern. Si no, no ens en sortiríem. Sí que és veritat que hi haurà comarques que generaran molt més que la seva energia de consum. Però no per una mena de penalització, perquè siguin comarques poc poblades, perquè siguin agrícoles, perquè siguin rurals, perquè estiguin apartades: és que el seu potencial és molt més gran. Dit això, Renovem-nos hem presentat al·legacions

per tal que a aquelles comarques que tenen un potencial molt gran se'ls en pugui descarregar una part incrementant lleugerament la contribució d'altres comarques.

La part de les zones agrícoles altament productives, el cas del pla de la Tallada, això té alguna manera de suavitzar-se o d'administrar-se o ens hem de fer a la idea que això al final acabarà passant?

Hauríem de mirar les xifres de la Tallada, i no les conec. La quota de l'eòlica es dona només per la comarca, no pas municipi a municipi. Parlaré, per tant, del conjunt del Baix Empordà. Si dividim la quota d'eòlica per la superfície del Baix Empordà obtenim 0,81 MW/km², un valor lleugerament superior a la mitjana de Catalunya (0,72 MW/km²). En canvi, la quota de potència fotovoltaica a terra (0,54 MW/km²) és lleugerament inferior a la mitjana (0,62 MW/km²). O sigui, l'afectació en el Baix Empordà no és més gran que en el conjunt de Catalunya. Si els camps agrícoles on s'ubicaran són o no altament productius, no ho sé. Ara bé, aquest és un dels paràmetres que es tenen en compte a l'hora de determinar si una parcel·la es qualifica com a àrea prioritària. Si el resultat és erroni, és hora de fer-ho constar a les al·legacions.

I els canvis en el paisatge?

Hi ha algú que ha dit que hem d'anar fent el nostre dol, perquè hem de passar d'un paisatge que estimem a un altre paisatge que acabarem estimant. Però aquest canvi, sobretot per als que tenim una certa edat, evidentment, no serà fàcil.

Vols afegir res?

Sí, que la transició energètica, ja que parlem sobretot de transició energètica, necessita la implicació de tots, en tots els vessants. I que tots haurem de perdre alguna cosa per salvar allò que es pugui. Estem en temps de descompte.

RAMON CASARES ROMEVA

La Cuvée
de la Plaça

Vins nacionals, estrangers i internacionals procedents de viticultura respectuosa

La Cuvée de la Plaça
Plaça del vi, 3 - 17001 GIRONA (Girona)
☎ 972 22 72 75 - ✉ lacuveedelaplace@cuveegirona.com

Cuvée
Girona

Cuvée Girona SL
c/ Major, 17 - 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)
☎ 972 78 04 98 - ✉ cuveegirona@cuveegirona.com

Adriana i Arnau Margarit Soler: l'empremta de créixer a Tor

Després d'onze dies de tramuntana, finalment una tarda assolellada i plàcida que convida a passejar. La Joana, en Roc i en Pep llisquen sobre rodes al carrer Major mentre al racó de cal Marxant volta el xai pasqual i les caramelles s'intueixen en l'aire net d'aquest primer dissabte d'abril. La vida s'obre pas tímidament.

Conversem amb els germans Margarit Soler a la vora del pou del jardí de la casa familiar on viuen des de fa una colla d'anys els seus pares, la Montse i en Jordi. La feina del pare com a professor de clàssiques a l'institut de la Bisbal i el fet de comptar amb una bona colla d'amics seus a Albons va dur la família a Tor; un temps després, l'àvia paterna també va venir a la vora, comprant una casa a Marenyà.

A tocar la quarantena, l'Adriana i l'Arnau pouen els records de la seva infantesa i adolescència. Neixen a Barcelona mentre la casa de Tor ja està en procés de restauració, amb l'Urtós com a paleta i en Jordi i els seus germans més en Jordi de l'hípica com a manobres a temps parcial. Aquestes parets de pedra esdevenen un projecte de vida familiar allunyats del brogit i les presses de la gran ciutat, buscant un millor lloc per créixer. L'Adriana ha complert dos anys i amb el naixement de l'Arnau la família pren la decisió d'establir-se definitivament a Tor.

La llar d'infants de Torroella, l'Estel Blau, situada llavors davant l'escola de música, acull les seves primeres passes escolars. Després, les monges, a tocar de la pastisseria de can Masvidal, i a continuació, la primària i la secundària ja la van fer sencera als «hermanos», fins als 18 anys. Com totes les famílies que viuen a un poble, la xarxa de col·laboració es posa en marxa per als desplaçaments: tot és a la vora, però toca «fer el taxi» continuament. Al matí, cap a Torroella a cavall del Terrano de can Barrera, amb la Carme al volant. Tots els que teniu fills ja us podeu imaginar les combinacions per quadrar horaris d'escolars i extraescolars...

Fent una volta pel Pla ens podem trobar el ramat d'ovelles. D'esquerra a dreta: Joel Pera, Carme Velasco, Iris Pera, Arnau Margarit, Adriana Margarit, Josep M. Pera i Àlex Barrera. FOTO: ARXIU FAMILIAR

La colla de Tor la formen l'Adriana, l'Arnau, l'Àlex i l'Elisenda de can Barrera i la Rosa i la Mercè de ca l'Hereu. Durant un temps, també s'hi afegeix la Maria Gifre, filla de la Gemma de Vitel·la i en Jaume, veïns de Tor en aquells anys. L'handbol uneix molt l'Arnau i l'Àlex, que cada cap de setmana tenen partit comarcal. Quan arriba el bon temps, agafen la bicicleta per anar a escola a Torroella, passant pel pla i seguint el camí d'Ullà.

El Tor d'aquells anys comptava amb poca mainada i els lligams s'estrenyen entre les famílies, que s'ajuden a tirar endavant. És la família ecològica, sense lligams de sang, però sempre a punt per donar un cop de mà. I és aquí quan les instantànies que ens acompanyaran tota la vida queden fixades: la carretilla d'en Joan Saurí per anar a l'hort, anar a buscar la llet de les vaques a ca la Teresa Font (amb alguna vessada de la cantina pel camí...), els «mucarrons» i les «trufes viues» (patates fregides) de l'Elvira de can Barrera, els llibres que l'Anna Saurí regalava a l'Adriana...

La bicicleta de l'Emília Barbayó, els cavalls de l'hípica d'en Jordi Fàbregas (padrí de l'Adriana), la figuera de can Restà, els jocs a la plaça amb l'Anna Brasas, els bons records de la Núria Paretà, l'Anne-Marie Toet i la Fina Mascarós, la Marta Peters asseguda al pedrís de la plaça: la sensació de comunitat i els valors de créixer en un espai que vius com a segur, en contacte estret amb la natura, que l'Arnau defineix com a clau en la seva vida, i una sensació agradable de solitud triada anant en bici fins al puig Segalar. Sortir i tornar a Tor: al capdavant, més que un lloc, un estat d'ànim que ens porta la pau. Per a ells, Tor és casa. Cadascú pot trobar el seu Tor, només cal cercar-lo i, sobretot, saber-lo reconèixer com a part de la nostra cartografia més íntima.

La família materna és de Sant Quintí de Mediona (Penedès) i allà també hi viuen moments feliços durant les vacances d'agost. La influència de l'educació i la cultura rebuda dels pares conformen un tret decisiu del seu desenvolupament personal.

Tots dos es van decantar per la formació científica. L'Adriana és metge pediatra i recorda les llargues jornades de preparació del MIR a Tor i el contrapunt de sortir a fer un volt amb la Mercè Hereu —llavors, acabant Biologia— per airejar-se al final del dia. Fer-ho a Barcelona hauria estat ben diferent. Després de treballar pel món (Londres i Melbourne) amb en Pep, la seva parella, l'arribada dels fills (Joana, gairebé sis anys, i en Roc, de tres) els va fer plantar arrels a Vilafranca del Penedès i treballar deu anys entre Sant Joan de Déu i Vall d'Hebron

Sortir i tornar a Tor: al capdavant, més que un lloc, un estat d'ànim que ens porta la pau. Per a ells, Tor és casa.

*Els germans Margarit-Soler, al jardí de casa seva, el dia de la nostra trobada.
FOTO: JOAN LORENZO*

per fer ara atenció primària al CAP de Sant Sadurní d'Noya, una feina que la fa feliç per la proximitat amb Sant Quintí i la influència directa en el creixement i seguiment dels seus petits pacients.

L'Arnau és enginyer industrial, especialitzat en energia solar i emmagatzematge energètic, la clau decisiva per a l'aprofitament eficient. Tampoc s'ha estat quiet: la seva feina l'ha dut a viure a Anglaterra, Alemanya, Noruega i el Japó. Ara viu a Barcelona. I aquí em confessa: m'he sentit més sol a Tòquio (14 milions d'habitants) que a Tor (poc més d'un centenar). Tot sovint, menys és més.

Diuen que la infantesa ens modela i la vida ens modula. Volta el món i torna a Tor.

JOAN LORENZO QUINTANA

Una tarda de dissabte jugant amb els amics del poble. D'esquerra a dreta: Mercè Hereu, Arnau Margarit, Rosa Hereu, Adriana Margarit, Maria Mercè Güell, Elisenda i Àlex Barrera. FOTO: ARXIU FAMILIAR

Gaudim de la lectura i la conversa

Us presentem les obres literàries que hem llegit durant els sis primers mesos de l'any 2026 al Club de lectura de la Tallada d'Empordà, en el qual participem més de 30 persones dels nostres quatre pobles i de municipis veïns.

Ens trobem cada primer diumenge de mes a la tarda a l'espai del Punt de lectura municipal, a les 6 en horari d'hivern i a les 7 en horari d'estiu, per a comentar el llibre del mes en un ambient agradable i enriquidor i per a recollir el llibre següent. Si ens hi voleu acompanyar, sereu molt

benvingudes. Només heu de venir qualsevol dia de les trobades i us donarem un llibre en préstec per comentar-lo el mes següent.

Si no heu llegit els llibres següents us recomanem que ho feu. Tots ens han agradat molt.

DATA TROBADA	TÍTOL	AUTOR/A	COMENTARI
11 de gener	<i>Un dia a la vida de l'Abel Salama</i>	Natham Thrall	Narra el patiment habitual dels palestins sota el control israelià als territoris controlats pels jueus abans de 2024. Pren com a punt de partida un accident real d'un autocar escolar prop de Jerusalem. Premi Pulitzer de no-ficció. ¹
1 de febrer	<i>Fahrenheit 451</i>	Ray Bradbury Ens ha acompanyat el traductor de l'obra al català, Jaume Subirana, amb una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat.	Distopia futurista de 1953 en què els bombers es dediquen a cremar llibres censurats per un govern repressor en una societat submissa on llegir es converteix en un acte de resistència molt perillós. El 14 de febrer vam veure la pel·lícula de François Truffaut basada en la novel·la. ²
1 de març	<i>Amb ulls de dona</i>	Carla Gràcia	Biografia de Mercè Pàniker Alemany, química i germana dels filòsofs Salvador i Raimon Pàniker. L'autora sincronitza amb elegància la reivindicació feminista amb una vertadera història d'aventures marcada pels viatges i la cerca dels orígens indis. ³
12 d'abril	<i>K.L. Reich</i>	Joaquim Amat-Piniella	Testimoni literari colpidor de l'estada de l'autor al camp d'extermini de Mauthausen. Tot i ser una ficció, té caràcter autobiogràfic. No es va poder publicar fins l'any 1963 a causa de la censura franquista. Document històric fonamental per entendre l'experiència dels milers d'espanyols i catalans als camps de la mort. ⁴
3 de maig	<i>A casa teniem un himne</i>	Maria Climent	Novel·la que explica la història marcada pels silencis d'una mare (Erne) i dues filles (Remei i Marga) distanciades durant anys per un secret familiar que condiciona la manera com s'han mirat i tractat tota la vida. Una trobada a la Toscana serà el punt d'inflexió per fer emergir tot allò que s'han callat i per afrontar les ferides heretades. ⁵
7 de juny	<i>Un bosc infinit</i>	Rosa Font	El protagonista és un nen de deu anys, innocent, que ens mostra com és la vida del poble i la seva pròpia als anys 60, en un ambient familiar que li és hostil. Fill de pagesos, en Martí creix sota l'autoritat d'un pare violent i amargat i d'una mare que l'ha de suportar. En destaquem l'estil poètic de l'autora, que ens ha acompanyat a la tertúlia, amb una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. ⁶

Club de Lectura

Diuenge 1 de març de 2026 a les 6 del vespre
Espai: Punt de lectura (Centre d'interpretació) de La Tallada d'Empordà

Us convidem a comentar el llibre
AMB ULLS DE DONA de CARLA GRACIA

ACTIVITAT OBERTA I GRATÛITA

Amb el suport de Ajuntament de La Tallada d'Empordà

Club de Lectura

Diuenge 12 d'abril de 2026 a les 7 de la tarda
Espai: Punt de lectura (Centre d'interpretació) de La Tallada d'Empordà

Us convidem a comentar la novel·la
K.L.REICH de JOAQUIM AMAT-PINIELLA

ACTIVITAT OBERTA I GRATÛITA PER A TOTTHOM

Amb el suport de Ajuntament de La Tallada d'Empordà

Jaume Subirana ens comenta Fahrenheit 451. FOTO: M. TERESA GIRONÈS

Tertúlia sobre K.L. Reich. FOTO: JOAN LORENZO

Comentari de la novel·la de Maria Climent A casa teníem un himne.
 FOTO: JOAN LORENZO

Properament, ens reunirem el 5 de juliol i comentarem la novel·la *Set campanars*, de Sara Baume. Podeu demanar-nos en un exemplar en préstec i us animem a acompanyar-nos. Us garantim una entretinguda i rica conversa al voltant dels llibres.

Bones lectures!

MARGARITA VIDAL JURADO
 Dinamitzadora del Club de lectura

NOTES:

- 1 www.3cat.cat/3cat/nathan-trall-ens-presenta-el-llibre-un-dia-a-la-vida-de-labed-salama-anatomia-duna-tragedia-a-jerusalem-premi-pulitzer-de-no-ficcio-2024/video/6288509/
- 2 <https://paraulademixa.com/ressenya/fahrenheit-451/>
- 3 <https://dones.gencat.cat/ca/ambits/activitats/exposicions/merce-paniker-i-alemany.-una-vida-demprenedoria-i-feminisme/>
- 4 www.memoria.cat/amat-piniella/k-l-reich-la-seva-obra-cabdal/
- 5 www.vilaweb.cat/noticies/maria-climent-la-meitat-de-les-parelles-se-separen-i-la-vida-continua/
- 6 www.elpuntavui.cat/opinio/article/2447024-la-poeta-que-estima-les-paules.html

Èdip i Antígona, la vigència dels clàssics

Aquests últims mesos són notícia dues representacions de textos clàssics de Sòfocles als escenaris catalans: les versions escrites i dirigides per Carlota Subirós al TNC i per Andrea Jiménez al Teatre Lliure de Barcelona.

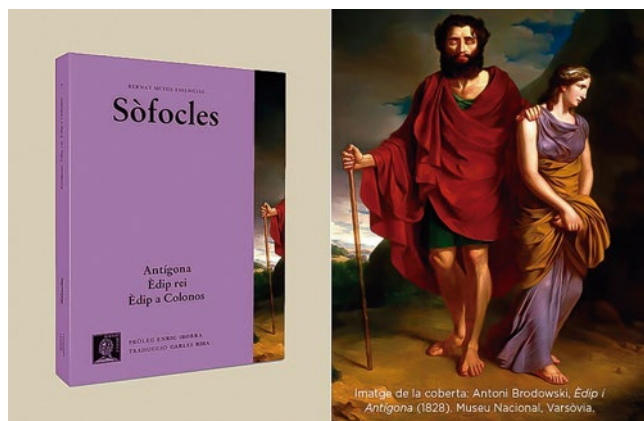
Són visions diferents del mite d'Antígona, però ambdues mantenen dilemes que ja es plantejaven vint-i-cinc segles enrere en els textos del dramaturg clàssic d'Atenes, perquè seguim reivindicant drets humans, valors ètics i polítics fonamentals, que malauradament són vulnerats massa sovint a l'actualitat.

«Èdip & Antígona»

Estrenada el 22 d'abril i representada a la Sala Gran del TNC fins al 31 de maig, Carlota Subirós ha reunit en un espectacle les tres tragèdies de Sòfocles en l'ordre natural dels esdeveniments i no de l'escriptura: *Èdip rei*, *Èdip a Colonos* i *Antígona* preservant la paraula en la traducció de Carles Riba i el paper del cor.¹

Èdip i Antígona encarnen dos mites fundacionals de la cultura occidental. Èdip és l'home que ha d'encarar-se a si mateix i a la seva culpa, obeint inexorablement el mandat essencial de la filosofia clàssica: coneix-te a tu mateix. Antígona, empenya des de ben petita a tenir cura del seu pare desesperat i invàlid, es convertirà en la dona que gosa aixecar la veu i comprometre la seva acció en contra de la tirania, per honrar la vida i la mort d'un germà.

La filla d'Èdip desobeeix Creont —rei i oncle— i enterra el seu germà Polinices, declarat traïdor. Ho fa en nom d'una llei moral que la protagonista posa per damunt de la llei de la ciutat. Desobediència, drets humans, l'individu contra

Edició de la Col·lecció Bernat Metge Essencial amb el recull de les tres tragèdies de Sòfocles, traduïdes per Carles Riba.

l'Estat; Antígona és una dona que pren la paraula en un món governat per homes. La guerra i la violència s'oposen a l'amor i al sacrifici. Pot ser llegida com un emblema de l'activisme, de la rebel·lió i de la dissidència, com també com una defensora de les lleis més atàviques de la sang i el parentiu. Viatgem al cor mateix de la nostra cultura, al trasbals absolut de totes les certeses on, enmig de les violències desfermades, la veu d'Antígona clama amb força per la pietat i per la dignitat humana.

Antígona diu que no està feta per compartir l'odi, sinó l'amor. L'amor és la seva gran pulsió. No només es tracta d'anar en contra del poder, també hi ha un impuls emocional en tota la seva història que la porta a transgredir la llei des d'un lloc més íntim i personal, des d'una necessitat vital.

MACFONT, S.A.
Recursos del Mar per a la Indústria Alimentària
17002 GIRONA. 972-218825
WWW.IBERLAND.COM
info@macfont.es

TALLER MECÀNIC
Figueras

Reparació d'Automòbils i Maquinària

 Tel./Fax 972 78 00 67 mail: tallerfigueras@hotmail.es
Ctra. de Figueres, 14 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ
(Girona)

«Contra Antígona»

Estrenada el passat 21 de maig al Teatre Lliure de Montjuïc (Sala Fabià Puigserver) i fins al 21 de juny, *Contra Antígona* es tracta d'una versió lliure i participativa dirigida per Andrea Jiménez amb la col·laboració en la dramàturgia de Victoria Szpunberg.

La directora comenta que la seva proposta no és cap al·legat en contra del personatge, sinó una invitació a qüestionar els relats heroics en pro de la intel·ligència col·lectiva, capaç potser

de sostenir espais deliberatius més complexos i fèrtils. «En el millor dels casos, Antígona pot ser una anarquista; en el pitjor dels casos, seria una colpista d'extrema dreta si considerem que es rebel·la contra un govern legítim.»²

Catorze persones del públic seran convidades cada dia a constituir-se en cor grec i ser testimonis de primera mà de la tragèdia per articular una reflexió participativa i anar en contra dels heroics i en favor de la intel·ligència col·lectiva.³

Al llarg dels segles, la figura d'Antígona s'ha convertida en un sinònim de resistència i de reivindicació i tot sovint és portada a l'escena per fer-nos reflexionar sobre els nostres propis conflictes, individuals i col·lectius.

Com veieu, els clàssics no passen mai de moda.

MARGARITA VIDAL JURADO

1 www.tnc.cat/ca/edip-antigona

2 <https://entreacte.cat/entrades/opinio/auca/totes-les-antigones-possibles/>

3 www.teatrelivre.com/ca/contra-antigona

ICA

C/ La Bisbal a Figueres, s.n. (C/31, Km 359)
17134 La Tallada d'Empordà GIRONA

Shaun Jennings director
mobile: (0034) 629 743 327
tel/fax: (0034) 972 780 638
email: info@icasl.net

Servei de bugaderia i Venda de mòduls

CARNS I EMBOTITS

Can Raliu

CARNS I EMBOTITS

Plaça Major, 6 - Tel. 972 64 06 03
LA BISBAL D'EMPORDÀ

C/ Major, 67 - Tel. 972 76 80 18
JAFRE

Els llibres i la cultura, eines de cohesió social

Un dels objectius fonamentals del nostre Punt de lectura municipal és ser un lloc de trobada per a tots els públics que faciliti l'accessibilitat a la cultura i permeti incrementar la inclusió social de tothom. Entenem la promoció cultural com a eina transformadora de la societat i ens esforcem a oferir activitats diverses i de qualitat aprofitant el talent de proximitat.

A continuació us fem la relació de les activitats que hem portat a terme des de principis del 2026 fins ara. Desitgem que us hagin agradat i us emplacem a fer-nos propostes; mirarem de portar-les a la pràctica amb la vostra col·laboració.

Diumenge 25 de gener al migdia, vam assistir a la presentació del llibre *El moment*, de Rafel Casas Garrosset, obra guanyadora del VIII Premi Empordà de novel·la, que se situa en un context postapocalíptic en el marc d'una apagada elèctrica i digital global. Hi van participar la vicepresidenta primera del Consell Comarcal, Glòria Marull, juntament amb l'alcaldesa del nostre municipi, Maria Dolors Guàrdia; el regidor de Cultura, Amandi Alonso, i l'autor de la novel·la, Rafel Casas.

El mes següent, concretament el 15 de febrer, vam tenir la presentació del llibre *Memòria dibuixada. Presó de Yese-rías (1974-1975)* de Roser Rius i Camps, a càrrec de Ramon Casares Romeva i la mateixa autora. L'obra, publicada per l'editorial L'Avenç, és un recull dels dibuixos, cartes i reflexions que va escriure l'autora quan va estar a la presó. Aquestes memòries són singulars per ser la veu d'una dona represaliada en primera persona, que és testimoni d'una època i que continua participant en les lluites socials i polítiques actuals. Els assistents van fer aportacions i comentaris molt enriquidors i en acabar la presentació vam compartir un vermut.

Coincidint amb la celebració del tercer aniversari del nostre Punt de lectura municipal, dimecres 4 de març vam commemorar el Dia de les Dones amb la lectura del manifest i amb unes magnífiques explicacions de les companyes Glòria Àvila, Neus Diumenge, Ana Rodríguez, Anna Chust i Maria Planellas sobre dones científiques de l'exposició de l'Institut Català de les dones. Un luxe tenir entre nosaltres dones científiques d'aquest nivell, que ens han fet veure la dificultat que han tingut històricament les dones en aquests àmbits.

Ponents de l'exposició de les dones científiques. FOTO: ANNA PERIS

Vam seguir amb la presentació de la novel·la *El Llibre daurat. Per què les dones?*, de Lluís Llach, el diumenge 15 de març al local social L'Empordanet. Una ficció històrica ambientada entre els segles XIII i XVI a cavall de Catalunya i Occitània, en què l'autor reivindica el paper fonamental de la dona en la tradició remeiera i en denuncia la invisibilitat. En una amena conversa entre Lluís Llach i el veí de Tor Joan Lorenzo es van tractar molts temes relacionats amb la novel·la i el nombrós públic assistent va fer moltes preguntes, que l'autor va respondre extensament. Vam acabar l'acte amb un vermut i cantant algunes cançons del músic de Verges.

Presentació de la novel·la de Lluís Llach. FOTO: MERCÈ MIRALLES

Per commemorar el Dia Mundial de la Poesia, el dimecres 25 de març a les 6 de la tarda es va llegir el poema de Blai Bonet «Foc d'ocell» en 18 llengües diferents: Ramon Casares en català, Mara Castrillo en gallec, Maria Constantinescu en romanès, Samiyah Tijini en àrab, Neleke Ebben en neerlandès, Fina Juárez en castellà, Helmut Gies en alemany, Judith Alonso en japonès, Maite Fornós en italià, Anna Kavatsyuk en ucraïnès, Gemma de Luna en esperanto, Alan Jones en anglès, Isabel Carbonell en francès, Carlos Pellejero en aranès, Maialen Arriaga en basc, Lina Vilamitjana en llatí, Ruslan Kashapov en rus i Olga Ctvrtníková en txec. Persones, llengües i cultures unides per la poesia.

Dilluns 30 de març a les 11.30 h, coorganitzat amb la Regidoria de Joventut del municipi, es va fer el taller «Likes llibres i comunitat», a càrrec de Mixa, *booktuber*, *booktoker* i *bookstagrammer*, qui ens va transmetre la passió per la lectura i ens va explicar de forma molt pràctica com compartir-la a través de les xarxes.

El 23 d'abril vam posar una parada de llibres en préstec davant de l'ajuntament, al costat de la parada de roses de roba, i els membres del club de lectura van recomanar llibres, que es van poder veure a les xarxes socials del municipi.

L'acte central per celebrar Sant Jordi i el Dia del Llibre i de la literatura va tenir lloc diumenge 26 d'abril amb la presentació del llibre *Converses amb la lluna de l'armari*, de Mireia Farriol, introduïda per Òscar Esquerda, de l'editorial Ònix.

L'autora ens va recitar alguns dels seus poemes i després va fer participar el públic assistent. Tot seguit els membres del jurat del 3r Concurs de Bookface (M. Dolors Guàrdia, Amandi Alonso i Jesús Alvira) van fer entrega dels premis a les persones guanyadores: Aniol Teixidor, de la categoria infantil; Paula Teixidor, de la juvenil, i Tomàs Sagarra i Joan Lorenzo de la d'adults, que van rebre un val de 20 € per adquirir un llibre. Totes les fotos presentades tenen una gran qualitat i vam agrair a tothom que s'havia presentat al concurs lliurant-los un punt de llibre personalitzat.

Finalment, el diumenge 24 de maig a les 12 del migdia hem fet la presentació del llibre de Natàlia Boronat *Muntanya russa*, a càrrec de la mateixa autora i de l'Anna Brasas i l'Alba Codina. Les narracions que conté ens ofereixen una panoràmica de l'immens i complex mosaic de pobles, llengües, religions i cultures que conviuen a Rússia, on l'autora i les presentadores han viscut alguns anys.

I per acabar, us volem compartir un fet notable: una usuària del Punt de lectura municipal de la Tallada, la Maria Peiris, que viu a Parlavà i que també forma part del nostre club de lectura, ha arribat als 100 llibres prestats des que vam inaugurar l'espai.

Us convidem a seguir-nos i a participar en les propostes culturals i literàries. Per saber la programació que tenim prevista podeu seguir-nos a les xarxes a través d'Instagram¹ i de Facebook o consultar l'agenda de l'Ajuntament i les cartelleres dels quatre pobles. Recordeu que ens podeu trobar cada dimecres a la tarda en horari de 5 a 7 i us oferim el servei de préstec d'una àmplia gamma de llibres per a totes les edats. Si no podeu venir presencialment i busqueu alguns llibres en concret podeu consultar el nostre catàleg en línia² i, si els tenim, ens escriviu un correu; buscarem la manera de fer-vos-els arribar.

Us hi esperem!

VOLUNTÀRIES DEL PUNT DE
LECTURA MUNICIPAL

Guanyadors del 3r Concurs de Bookface. FOTO: ROGER RIU

NOTES:

¹ Instagram del Punt de lectura: www.instagram.com/puntlecturalatallada/

Facebook del Punt de lectura: www.facebook.com/p/Punt-de-lectura-Municipal-de-La-Tallada-d-Empord%C3%A0-100092513595233/

² Catàleg en línia. Aquí trobareu tots els llibres del Punt de lectura municipal: <https://latalladademporda.microbi.cat/>

A través del web de l'Ajuntament: <https://latallada.cat/lajuntament-2/serveis/punt-de-lectura-municipal/>

Pinedes del municipi: present i futur

Enguany farà vint anys de l'incendi forestal del 2006. Recordem que es va iniciar a la mitjanit del dia 4 d'agost del 2006 i, empès per la tramuntana, va cremar des de Ventalló fins a Tor i Marenyà. Va calcinar gairebé totes les pinedes del municipi fins arribar als camps de conreu; només se'n va salvar un racó a prop de Tor, un altre a prop Marenyà i un altre a tocar el terme municipal de Garrigoles. Per si això no fos prou, el foc va anar avançant per marges i torrents amenaçant les granges i masos que hi són a tocar. Recordem que com a mesura preventiva es varen evacuar tant els veïns de Marenyà com els de Tor i la Tallada i que en la ment de tothom hi havia un clam: «Això no pot tornar a passar, caldrà fer alguna cosa».

Marenyà des del Puig Segalar cremat. FOTO: JOAN SAGUÉ

Les descripcions al Registre de la Propietat de les pinedes del municipi comencen així:

«Pieza de tierra yerma y parte olivar...»

«Pieza de tierra viña y olivar ...»

«Pieza de tierra en su mayor parte olivar y en pequeña parte viña...»

«Pieza de tierra yerma antes viña...»

Encara avui moltes pinedes s'anomenen «el camp de la vinya» o «l'olivet de tal indret o de tal altre», malgrat que la fil·loxera matés les vinyes a mitjans del segle XIX i les tres onades de fred de l'any 1956 matessin les oliveres, fets que van provocar l'abandonament d'aquests cultius i van empobrir encara més la gent que en vivia. A conseqüència d'aquest abandonament i sobretot de l'incendi de l'any 2006, que va sembrar de llavors de pi blanc tota la superfície calcinada, l'espai forestal del municipi està ocupat per pins de 20 anys d'edat, en plena baralla pels nutrients, per l'aigua i la llum, cosa que fa gairebé impossible la supervivència d'altres espècies vegetals i, per tant, també de tot

tipus d'animals, i redueix la biodiversitat a mínims. És a dir, actualitzant les descripcions del començament, ara s'hi afegiria: «... i actualment pineda de pi blanc regenerat...».

Zona del Picnic cremada. FOTO: JOAN SAGUÉ

Veiem que actualment hi ha grans incendis forestals arreu del planeta, a latituds on fins ara no n'hi havia i amb una virulència mai vista. La preocupació pels boscos i la biodiversitat ha esdevingut un repte molt important tant pel vessant tècnic com polític. El científic del medi natural i naturalista Martí Boada constata que el canvi climàtic està provocant grans canvis a la natura i concreta que, per exemple, al Montseny l'alzina està pujant de cota i desplaça les fagedes més amunt, i aquestes estan desplaçant els prats de dalt de tot.

Parlem de tot això amb la Sandra Torras, enginyera de forest i tècnica de l'ADF El Puig Segalar, i ens comenta el següent:

«Les pinedes actuals són molt denses i molt vulnerables als incendis forestals. Cal una gestió adequada per assegurar un bon futur per a aquests boscos. Si no s'actua, aquestes pinedes esdevindran masses forestals cada vegada més seques i fràgils davant el canvi climàtic i, en conseqüència, podran provocar un altre gran incendi forestal. En canvi, amb una bona gestió forestal que afavoreixi la diversitat d'espècies i recuperant espais agrícoles, es podrà aconseguir un paisatge més equilibrat, resilient i sostenible. Cal revertir la situació actual, cal apostar per una gestió activa del territori.»

Aprofito per felicitar els propietaris de parcel·les que ja han fet el primer pas per canviar l'estat dels seus boscos. És important, també, recuperar part dels conreus abandonats, ja que creen espais oberts que actuen com a tallafocs naturals i a més a més augmenten la biodiversitat del Puig Segalar.

Cal gestionar totes les pinedes que s'han regenerat després de l'incendi. Ara hi trobem boscos molt denses on cal eliminar

sense por molts peus fins a obtenir l'aclarida desitjada. Alhora, s'ha d'aprofitar per fomentar una major diversitat d'espècies forestals, afavorint les alzines, les oliveres i altres espècies, ja que els boscos mixtos són més resistents als incendis, a les plagues i a la sequera.»

Col·laboració amb l'Institut de Verges. FOTO: JOAN SAGUÉ

«Hem d'entendre que el futur dels boscos del nostre entorn depèn també d'un model rural viu, amb pagesia, ramaderia i altres activitats relacionades. La conscienciació ciutadana i la prevenció són fonamentals per mantenir el paisatge i reduir el risc de grans incendis forestals. La vigilància, petites actuacions al territori i l'educació ambiental són accions que porta a terme l'ADF el Puig Segalar, una entitat amb uns voluntaris molt involucrats. El seu compromís amb el territori i la seva generositat són un exemple a seguir.»

Aclarida i estassada a una pineda. FOTO: JOAN SAGUÉ

També en parlem amb en Rafel Hereu, el nostre naturalista de confiança i veí de Tor. Ell va ser un dels primers propietaris forestals que varen fer treballs per recuperar la seva propietat cremada. Ens comenta el següent:

«A casa, la nostra parcel·la era "L'Olivet", tot i que una part era pineda. Almenys fins l'any 1945 hi havia olivet a tocar del torrent de Vall-llobera, i a dalt de tot, a tocar del camí hi havia hagut vinya en temps del meu besavi. A les escriptures velles, la finca hi figura amb el nom de "Les Teixoneres", nom ben adient, perquè encara hi ha teixons i els seus caus o teixoneres. Jo he viscut dos grans incendis de la muntanya del Puig Segalar: el de l'estiu de 1973 i el de l'estiu de 2006. Després del segon, el que em va motivar a fer alguna cosa va ser regenerar la finca amb el que hi havia hagut cent anys enrere. A l'ortofoto de 1945 s'hi veuen una munió d'olivets, i segurament moltes finques eren ocupades per vinyes i altres esplets de secà. Les pinedes, a tot estirar, potser representaven un 25% del total. A la segona meitat del segle XX, la maquinització de l'agricultura, l'inici de la ramaderia intensiva i la puixança de la indústria i la construcció van fer que a les cases hi quedés menys gent disponible per a les tasques de braça que requerien les vinyes i els olivets,

Foto aèria, any 1945.

que es van anar arrencant i abandonant. A partir d'aquí, una espècie colonitzadora com és el pi blanc va entapissar la muntanya. La gent ja no anava a escatir pins per a llenya i les condicions per als incendis eren òptimes. Recordo que l'incendi del 1973 va durar dies, empès per la tramuntana, el Puig Segalar era una muntanya de còdols i el foc va arribar fins a sobre Marenyà. Per sort el vent va girar i el foc es va desplaçar cap a ponent.»

«Després de l'incendi del 2006 vam decidir plantar vinya per produir vi més natural per a consum propi. La vinya és una espècie mediterrània que s'adapta bé a les nostres condicions climàtiques. Com que no volíem tanta vinya, vam omplir la resta del que havia estat camp de conreu amb alzines micoritzades amb tòfona. De tòfones cap, però hi han quedat les alzines, que són l'espècie que correspon a la vegetació potencial i climàtica d'aquesta zona. A la pineda hi havien nascut els pins espessos com els cabells al cap. Jo tenia cinquanta anys i vaig veure que en vida no arribaria a veure-hi un bosc com cal. Per això vam decidir fer una aclarida selectiva, guardant tots els rebrols d'alzina i deixant els pins separats quatre metres uns dels altres. Era una manera d'accelerar el procés de successió natural cap a la formació d'un bosc. Les estepes, el romaní, el llistó... i totes les espècies del sotabosc s'hi poden desenvolupar i atrauen els corresponents animals consumidors, tot plegat, per recuperar la biodiversitat. Tot sigui per prevenir que nous incendis no tornin a tallar la successió ecològica i hàgim de tornar a l'inici.»

Foto actual de la vinya. FOTO: RAFAEL HEREU

L'ajuntament del nostre municipi va ser un dels impulsors per a tornar a activar l'Agrupació de Defensa Forestal El Puig Segalar, l'any 2016, conjuntament amb els ajuntaments d'Albons i Viladamat. Posteriorment, va donar suport a les activitats del grup local de voluntaris, l'Escamot Greta Thunberg, amb l'adquisició de les eines que es varen sol·licitar. En definitiva, ha col·laborat en les necessitats i actuacions de l'ADF El Puig Segalar.

A en Ferran Codina, membre de l'equip de govern del municipi i regidor d'Urbanisme i Patrimoni Cultural, li preguntem:

Per quins motius ara feu un pas més i decidiu iniciar un procés per gestionar les pinedes de propietat municipal?

La voluntat és dur a terme una bona gestió de les peces de bosc municipals per millorar la qualitat i salut dels boscos regenerant-los, reduint la presència del pi blanc i afavorint la diversitat d'espècies autòctones. Paral·lelament, volem dur a terme tot un seguit d'actuacions per ajudar a la prevenció d'incendis i evitar desastres com el de l'any 2006. De fet, són objectius que van de bracet.

Amb quins mitjans?

El primer pas ha estat l'encàrrec d'un pla tècnic de gestió i millora forestal que ens marca i defineix un seguit d'actuacions que hem de dur a terme a curt i mitjà termini per a unes 43 ha de superfície. Aquest pla es va aprovar per Ple l'octubre de 2024. Per altra banda, l'Ajuntament té clar que cada any s'ha d'incloure en el pressupost una partida que permeti complir amb aquest pla i alhora donar suport a les accions de l'ADF. En aquest sentit, volem aprofitar per agrair, en nom de l'Ajuntament, tota la feina que feu, i també als propietaris que de manera particular dediquen hores i diners a mantenir les seves parcel·les.

Quins són els objectius?

L'objectiu és mantenir una gestió integral i continuada, que permeti la regeneració forestal de les parcel·les municipals i la prevenció d'incendis. No només amb accions destinades a les aclarides reduint la càrrega de combustible i crear franges de protecció o tallafocs, sinó que també inclou el manteniment i arranjamant dels camins públics i de desbosc per tal de facilitar els treballs de manteniment de les parcel·les i d'extinció i prevenció d'incendis. Si això es fa bé, tindrem boscos que podrem gaudir, amb diversitat d'espècies, tant vegetals com de fauna, i no suposaran un risc. Ara com ara són impenetrables i estan colonitzats i sobrepoblats per una única espècie, que els converteix en una bomba de rellotgeria.

Quins terminis preveieu per a l'execució de les actuacions?

El pla de gestió té una vigència fins l'any 2040, després s'haurà de renovar. Tot i això, tenim clar que les actuacions han de ser constants, s'han de fer aclarides i s'han d'arreglar els camins, però després se n'ha de fer el manteniment, perquè les pluges malmenen els camins i el sotabosc va fent el seu curs natural. Les accions que hi duem a terme estan limitades per la capacitat pressupostària municipal, però sempre estem

pendents de totes les subvencions que es van convocant que s'avenen amb la gestió forestal i que ens han d'ajudar a la implementació del pla de gestió. Malgrat siguin accions limitades, la constància permetrà assolir aquests objectius.

Resumint: les pinedes demanen auxili. Pel que s'ha dit fins ara, queda clar que gestionar-les és una necessitat, però potser també esdevindrà una obligació, de les administracions o dels mateixos propietaris. A la llarga se'n podrà treure llenya i fusta, sigui per a usos industrials o per a biomassa. De ben segur serà un altre granet de sorra per a revertir la greu situació mediambiental del planeta, preservant i millorant els ecosistemes i ajudant a la reducció de l'ús de combustibles fòssils i l'escalfament global.

Pineda amb garrofers d'en Josep Chicot. FOTO: JOAN SAGUÉ

Camí Fondo, tram dels xaragalls sense reparar. FOTO: JOAN SAGUÉ

Foto del camí de Marenyà a Garrigoles a mig reparar. FOTO: JOAN SAGUÉ

Tal com comentaven els nostres entrevistats, hi ha molta feina per fer. És imprescindible la col·laboració de tothom: institucions, propietaris i també voluntaris.

Una pineda gestionada. FOTO: JOAN SAGUÉ

L'experiència demostra que hi ha petites accions personals que es poden portar a terme sense gaire recursos. Per exemple, per afavorir la reforestació d'alzines i roures de manera gairebé natural, es poden plantar aglans directament a terra. Aquesta és una actuació que es pot portar a terme a qualsevol pineda gestionada, sigui particular o municipal.

L'experiència també demostra que organitzats fem més coses i més ben fetes. Des d'aquí convidem a participar a tothom que vulgui a les activitats que organitza i porta a terme l'ADF El Puig Segalar. Són actuacions previstes al Pla de Prevenció d'Incendis: gestió forestal, millora de camins, col·laboracions amb

l'Institut de Verges, neteja de fons, etc. I ara mateix, qui en tingui, pot aportar fotografies per a la exposició que s'està preparant per recordar l'incendi del 2006. Serà una exposició itinerant pels 6 pobles afectats: Albons, Garrigoles, la Tallada d'Empordà, Ventalló, Verges i Viladamat. (Les fotografies en format digital es podran enviar a l'adreça de correu electrònic de l'ADF i en format paper es podran portar a l'ajuntament. Totes es projectaran i les seleccionades s'exposaran en plafons.)

A molts ens agrada gaudir de la natura per passejar, per córrer, etc. o senzillament per contemplar l'entorn, lluny dels sorolls i sentint el cant dels ocells. El compromís mediambiental i la gestió de les nostres pinedes és indispensable per poder continuar fent-t'ho nosaltres i les generacions futures.

JOAN SAGUÉ MERCADER
Voluntari ADF El Puig Segalar

Els petits moixons

Els noms dels ocells petits, moixons, s'han incorporat al nostre parlar fent referència a alguna de les seves qualitats. Diu la sardana «No ho sents, com refila la cardina?», o la cançó «Rossinyol que vas a França, rossinyol...», o «Xerra com una mallerenga», o «Quin passerell...!», o la cèlebre peça musical «El cant dels ocells».

Aquest grup d'ocells, sovint els sentim però no els veiem. Si de bon matí passegem per la muntanya a prop d'un torrent, se sent un guirigall de cants, però no es veu cap cantaire. És una sensació que omple de vida, ànim i optimisme, és com una simfonia incorporada a la natura.

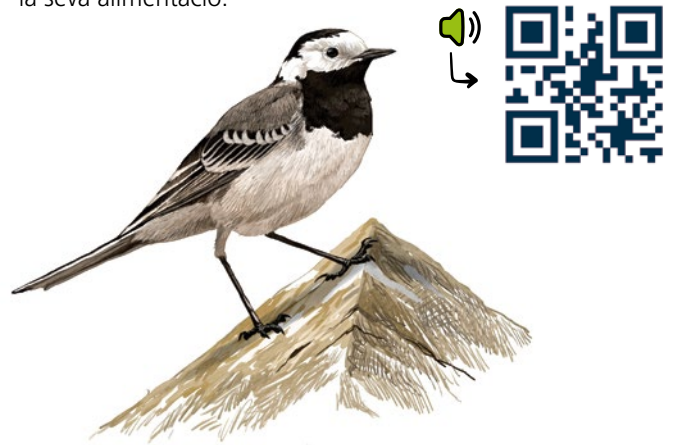
Per què canten els ocells? El cant dels ocells és, juntament amb els gestos i postures, una part bàsica de la seva manera de comunicar-se. El tipus de cant els identifica com a espècie, i d'aquesta manera el ritual d'aparellament conduirà a la reproducció entre individus de la mateixa espècie. L'aparició, per mutació del seu ADN, d'un cant diferent, podria portar a l'aïllament reproductor, i a la llarga, a l'aparició d'una nova espècie. També fan servir el cant per transmetre altres missatges, com marcar el territori, defensa o atac.

Els de més fàcil observació són els que freqüenten l'àmbit urbà dels pobles rurals: la cardina, el pit-roig, el pardal, la cotxa fumada, la cuereta blanca, la mallerenga... Fins i tot des de dins a casa els podem contemplar.

La **cardina**, o cadenera (*Carduelis carduelis*) la trobem en ambients rurals i urbans, llocs on hi hagi conreus, brolles o fruiters. Sovint veiem que han fet niu sobre un presseguer del jardí o de l'hort. Necessita tenir a disposició plantes compostes, com les margarides, gira-sols, cards... És, potser, el més vistós de tots aquests moixons. El tenim per un ocell simpàtic.

La **cuereta blanca** (*Motacilla alba*) freqüenta molt els ambients urbans, on sol ubicar el niu. Necessita conreus i cursos d'aigua a prop, on cerca insectes i altres invertebrats per a la seva alimentació.

El **pit-roig** (*Erithacus rubecola*) és habitual en zones on la pluviometria supera els 500 l/m²/any i que tingui boscos amb sotabosc ben constituït. Menja petits invertebrats durant la primavera i l'estiu, i durant la tardor i l'hivern complementa la seva dieta amb fruits carnosos i llavors.

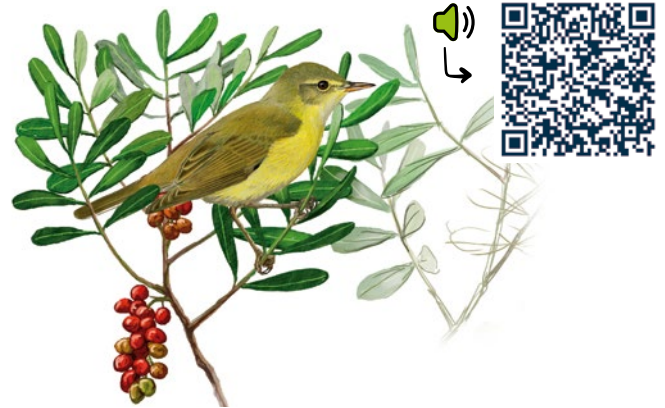
El **rossinyol** (*Luscinia megarhynchos*) és un ocell típicament mediterrani, present a tot Catalunya excepte a la Vall d'Aran i a les zones de muntanya alta, on és poc freqüent. Li agraden els llocs amb vegetació arbustiva densa, i millor en mosaic amb conreus agrícoles. Menja sobretot insectes. És el més famós pel seu cant: «Canta com un rossinyol».

La **cotxa fumada** (*Phoenicurus ochruros*) viu en llocs on hi hagi rocam, amb preferència per l'altitud, però també en ambients urbans, cosa que fa que la puguem veure pels nostres pobles. S'alimenta d'insectes i de petits invertebrats. És freqüent veure-la dormir sota cobert.

La **busqueta** (*Hippolais polyglotta*) és amant dels indrets amb bardisses i vegetació arbustiva. Menja preferentment insectes, i en segon terme, fruits i llavors. És un ocell molt petit, només pesa entre 10 i 11 grams. Ja hi ha la dita «Petit com una busqueta».

La **malleranga carbonera** (*Parus major*) és eminentment forestal, tot i que la podem veure en conreus i espais urbans sempre que hi hagi alguns arbres. Menja sobretot papallones. Si a casa vostra pengeu boles de menjar par a ocells en algun arbre, veureu que abans de poc hi vindran les mallerengues, i veureu les seves habilitats acrobàtiques quan s'arrapen a les boles. També ocupen caixes niu amb facilitat.

MAPFRE

OFICINA DE VERGES

Plaça Onze de Setembre, 10
T 972 78 08 08 F 972 78 05 42
17142 VERGES
Email: mustel@mapfre.com

INSTAL·LACIONS JAUME

JAUME PASCUAL PIBERNAT
Mòbil 607 234 388

Tel./Fax: 972 780 388 jpascual@sitelcon.com
C/ Major, 7 - 17134
LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)

El **pardal** (*Passer domesticus*) habita espais agrícoles i urbans, prop de llocs on les activitats agrícoles li proporcionen aliment. Quantes vegades els hem vist sota les taules de la terrassa de L'Empordanet menjant les restes de menjar que hi troben!. Nia en cavitats de parets velles i teulats.

El **gafarró** (*Serinus serinus*) té preferència pel mosaic entre conreus i boscos mediterranis secs de pi blanc, brolles i garrigues. Per a la cria necessita que prop del niu hi hagi plantes arvenses, especialment crucíferes com els cap-blancs, bosses de pastor o ravenisses.

El **pinsà** (*Fringilla coelebs*) habita zones forestals ben constituïdes i properes a zones de conreu. Són omnívors, mengen de tot, però especialment granes. Aquí no són massa freqüents, però a l'hivern en poden arribar nombrosos efectius provinents de l'altra banda dels Pirineus.

El **verdum** (*Carduelis chloris*) és molt freqüent en ambients humanitzats, especialment on hi hagi barreja de conreus, arbres i arbusts. Menja sobretot granes.

El **passerell** (*Carduelis cannabina*) es troba principalment en zones arbustives, brolles, prats secs o fruterars de secà. No necessita que hi hagi cap arbre. Menja sobretot granes, i, quan cria, algun insecte.

Pel que fa a l'estatus i les amenaces, tots aquests ocells estan considerats LC, és a dir, preocupació menor. Tot i així, hi ha alguns factors que n'han fet minvar les poblacions.

Un d'ells és l'ús de pesticides, insecticides i herbicides. Aquests tractaments fan disminuir les poblacions d'insectes i de plantes arvenses i ruderals, que són la principal font d'alimentació dels ocells petits.

Tot i que estan protegits per llei i només es poden vendre si han nascut en captivitat, alguns caçadors furtius els cacen per vendre a ocellaires

Un altre és l'agricultura intensiva. D'una banda, ha fet desaparèixer molts marges i arbres del pla i les corresponents plantes associades, però, de l'altra banda, la fructicultura ha proporcionat un nou hàbitat favorable per a molts d'aquests ocells.

Algunes espècies de moixons cantaires són molt apreciades tant per la seva bellesa com pel seu cant. És el cas de cardines, pinsans, verdums i algun altre. Tot i que estan protegits per llei i només es poden vendre si han nascut en captivitat, alguns caçadors furtius els cacen per vendre a ocellaires. Jo, personalment, penso que és trist veure un ocell tancat en una gàbia, sembla que estigui empresonat.

Recordo que fa cinquanta anys s'anava a parar ballestes, escades amb cucs de blat de moro, gramaroles o formigues alades, per agafar ocells petits. Avui està prohibit parar ballestes. Tanmateix, a les nits, amb llums de carbur i un palot de fusta s'anava a matar ocells als llocs on dormien: bardisses i pous oberts als camps del pla. Sortosament, aquestes activitats han passat a la història i hem canviat el plaer de menjar petits moixons pel gaudi de veure'ls volar i sentir-los cantar.

Text: RAFEL HEREU

Dibuixos: TONI LLOBET

«Atles dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002»

Àudios: SIOC. SERVEI D'INFORMACIÓ

ORNITOLÒGICA DE CATALUNYA

JP **peraferrer**
obres i serveis

MOVIMENTS DE TERRES - OBRA PÚBLICA - ENDERROCS i MOLT MÉS

GESTOR RUNES E-1413-13

OBRES I SERVEIS PERAFERRER
Ctra. Tor a La Tallada, s/n. 17134 TOR

www.jpераferrer.com
Tel. 972 768 119 - 669 70 60 36

De cara al mar, la primera edat del ferro

Continuant amb la periodització de la prehistòria que va establir l'any 1836 l'arqueòleg danès C. J. Thomsen, en aquest capítol de la sèrie ens toca entomar l'edat del ferro. Concretament, la primera edat del ferro. Es tracta d'un període d'uns dos-cents anys aproximadament, comprès entre mitjan segle VIII i mitjan segle VI aC (750-550 aC). Tot i la seva brevetat, s'hi van succeir fets cabdals que van significar el pas de la prehistòria a la protohistòria i la formació d'una nova civilització, la ibèrica.

Canvis a la vista

Les societats indígenes de l'Empordà del segle VIII aC havien sofert pocs canvis culturals respecte al període anterior, el bronze final, a banda de les modes i estètiques que cada generació podia incorporar i que es poden observar en les formes i decoracions dels atuells ceràmics i objectes de guarniment personal. Aquelles comunitats, que havien abandonat definitivament les coves, triaven turons de poca alçada, penínsules i esperons rocosos prop de maresmes, de cursos fluvials, de llacs o a ran de mar per aixecar-hi poblats fets de cabanes introduint de mica en mica materials constructius nous com la pedra i el fang. Eren ramaders i agricultors, dominaven perfectament la tècnica del bronze per a la producció de tota mena d'estris i cremaven els seus difunts.

Les aldees de la primera edat del ferro conegudes fins ara a l'actual zona empordanesa són pràcticament totes visibles dels del Puig Segalar: Pontós, Sant Martí d'Empúries, el Mas Gusó de Bellcaire, la comunitat de l'estany d'Ullastret (Puig de Serra, Illa d'en Reixac i Puig de Sant Andreu), el Punta d'es Mut de Begur i la península de Castell de Palamós. Les necròpolis conegudes d'aquesta època són les de Peralada, Agullana, Vilanera, Puig Castell i Anglès, aquesta a la Selva. També hi ha indicis de la primera edat del ferro a Tor, a la Tallada i a la Fonollera.

Els canvis cap a una nova manera de viure i de fer van arribar de manera gradual i per diferents factors. El pas del bronze final a la primera edat del ferro va coincidir amb el trànsit del clima subboreal al subatlàntic. Aquest canvi, que es va caracteritzar per una bonança climàtica i un progressiu asseccament de la plana, va afavorir l'estabilitat permanent dels

Hàbitats de la primera edat del ferro documentats a l'entorn del Puig Segalar.

hàbitats i el creixement de les poblacions, amb comunitats cada vegada més grans i amb un sentiment de territorialitat més ampli, que es va traduir en una explotació del paisatge més intensa, una expansió de l'agricultura que va crear excedents i una societat cada cop més jerarquitzada i de mica en mica menys igualitària.

D'aquest període, a finals del segle VIII i inici del segle VII aC, cal destacar l'aparició dels primers estris fabricats amb ferro. Aquests els trobem en els enterraments més recents

de la necròpolis de Can Bec de Baix d'Agullana (Alt Empordà), formant part dels aixovars funeraris. Eren béns de prestigi com ara agulles, anelles, fíbules, braçalets, ganivets, punyals, puntes de fletxa i asts per a rostir aliments. Tot i que donen nom al període històric que ens ocupa, aquests primers objectes fèrrics no s'havien fabricat a l'Empordà, ni en cap altre territori proper, sinó que eren procedents de la zona centreeuropea o arribats a través d'un incipient comerç fenici. Les primeres evidències de produccions siderúrgiques locals són dels segles VI i V aC.

I és que, a banda del factor climàtic, que va ser un motor de canvi cultural i social significatiu, hi hem de sumar l'impacte de l'aculturació fruit del contacte de les comunitats indígenes amb els pobles mediterranis que van començar a freqüentar les costes del nord-est d'Ibèria.

Els pobles del mar: fenicis, etruscs, jonis i focuus

Certament, a partir de mitjan segle VII aC, es van començar a intensificar els contactes comercials amb altres pobles mediterranis. A la segona meitat del segle VII aC els productes més abundants i freqüents són els d'origen fenici. Aquest poble semític, provinent de la costa siriopalestina, des del segle X aC ja havia freqüentat les costes del sud peninsular, en les quals van establir colònies a partir del segle IX aC. Des d'aquests enclavaments meridionals i des d'Eivissa, van establir contactes amb les costes empordaneses practicant un intercanvi desigual en què compraven metalls valuosos a canvi d'oli, vi, ceràmiques, objectes decoratius i de prestigi

Els canvis cap a una nova manera de viure i de fer van arribar de manera gradual i per diferents factors

i altres mercaderies exòtiques. Aquests productes s'han trobat sobretot en la necròpolis de Vilanera (l'Escala), formant part d'aixovars luxosos amb recipients i objectes de prestigi d'origen fenici i que ja dibuixen una incipient societat jerarquitzada. En aquests primers anys que s'afirma el comerç amb els pobles mediterranis també hi trobem productes provinents de l'Etrúria (centre de la península Itàlica). D'aquest territori arriben bàsicament àmfores carregades de vi etrusc juntament amb les copes per beure'l i els estris de bronze per servir-lo. I a finals del segle VII i inicis del segle VI aC comencen a arribar productes d'origen grec, de Corint i de la Jònia.

«El meravellós desembarcament dels grecs a Empúries»

El vigatà M. Brunet fa just cent anys va escriure una novel·la amb el títol que encapçala aquest apartat. Hi recrea de manera imaginativa l'arribada dels primers comerciants grecs a l'Empordà i que l'amor entre el focu Mariner i la indígena Tamariu va ser el pretext per a la fundació d'un petit port comercial grec a l'Empordà. Amb un lèxic molt ric, un parlar planer i un to irònic que fa el relat divertit, la novel·la relativitza la transcendència que els noucentistes van atorgar als grecs d'Empúries en el paper de la formació de la nació catalana.

Objectes fenicis procedents d'una tomba de la necròpolis de Vilanera (l'Escala).
FOTO: MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA-EMPÚRIES

«Enllà de la badia de Roses feien camí fent tombarelles sobre les onades i dansant com closques de nou quatre vaixells amb l'ala apagada. Rondaven la platja de lluny a lluny cercant un recer propici on passar la nit. Sobreixint de la lluentor marina, un illot de la llargada i amplada d'una corredissa semblava oferir una platja solitària als quatre vaixells grecs. Remant com uns mals esperits i barbotejant unes paraulotes estranyes, talment com renecs, els mariners s'atansaren a l'illot, sotjaren les platges i cales com si anessin a fer una malifeta i, com que no es veia ànima vivent, saltaren a l'aigua quatre galifardeus que amb poques gambades guanyaren el pedreny més alt de l'illot.»

Aquest fet fundacional, que ell imagina amb molta gràcia, a partir dels treballs arqueològics duts a terme a Sant Martí d'Empúries entre els anys 1994, 1995 i 1998, va poder fixar amb precisió que l'establiment grec foceu en el turó que ara anomenem Sant Martí es va produir entre els anys 580 i 560 aC, després de la fundació de Massàlia (Marsella). Els treballs arqueològics van permetre posar a la llum les restes d'un vilatge ben organitzat amb cases sòlides, de planta rectangular, amb fonaments de pedra lligats amb fang i parets aixecades amb toves d'argila. A l'interior estaven agençades amb paviments de terra compactada i llars de foc.

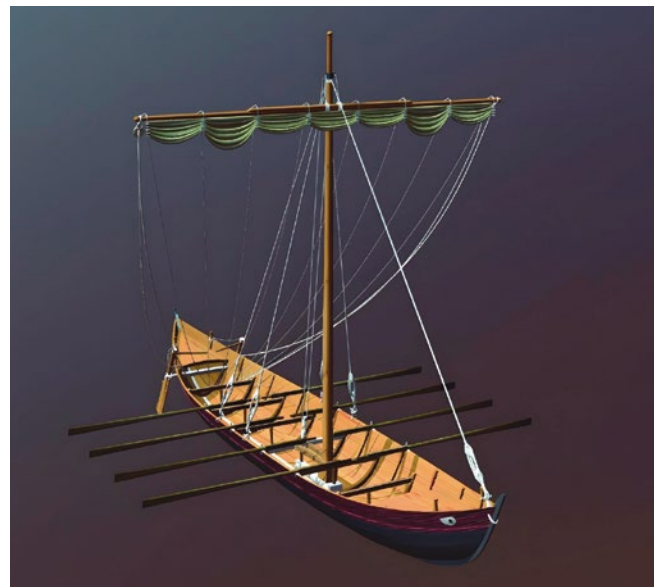
Els indigets, gent aspra i dura

Amb el temps, aquest nucli empòric foceu, que el geògraf Estrabó, en la seva obra *Geographica*, va anomenar Palaia Polis (ciutat vella), es va consolidar com un petit centre urbà estretament lligat a les activitats portuàries i va facilitar l'entrada de la cultura grega entre les comunitats indígenes del nord-est de la península Ibèrica, de manera que va contribuir al fenomen de l'aculturació.

I com eren aquelles comunitats indígenes de principis del segle VI aC que van acollir els grecs foceus? La font escrita més antiga que fa referència de manera explícita al territori del nord-est de la península Ibèrica és l'*Ora marítima*, del poeta llatí Ruf Fest Aviè. Es tracta d'una obra en vers que data de mitjan segle IV dC, basada en narracions gregues molt més antigues, de mil anys enrere, del segle VI aC. S'hi descriu el litoral de la Península, des de la costa atlàntica fins a la desembocadura del riu Roine, des de la perspectiva d'un navegant. I en un moment concret, després de passar la costa Laietana, descriu la costa entre el cap de Begur (iugum Celebanticum) i el Montgrí (mons Malodes) i diu: «... i després venen els indigets, gent aspra, dura i ferotge acostumats a la caça i a viure en coves».

És evident que aquest poema estava ben equivocat. Feia temps que els futurs indigets es dedicaven a l'agricultura i a la ramaderia i que havien abandonat les coves per fundar aldees a l'aire lliure adaptant-se als canvis climàtics. A més a més, ràpidament van acollir i assimilar les comunitats vingudes d'altres indrets, tant del sud peninsular com del centre d'Europa i de la Mediterrània. Aquestes van aportar novetats tecnològiques, culturals i simbòliques com ara l'urbanisme, l'arquitectura en pedra, la jerarquització social, l'ús del ferro, el torn de terrisser, la gestió dels excedents agrícoles..., que van contribuir en la formació d'una nova cultura, la Ibèrica.

Feia temps que els futurs indigets es dedicaven a l'agricultura i a la ramaderia i que havien abandonat les coves per fundar aldees a l'aire lliure adaptant-se als canvis climàtics

Reconstrucció en 3D d'un vaixell grec del segle VI aC descobert a Marsella. Els grecs foceus van arribar amb una nau semblant a Sant Martí d'Empúries. IMATGE: CNRS - PROJET PRÔTIS

Viure a prop del Puig Segalar és tot un privilegi. Des de dalt del nostre turó, si ens encarem a mar, a mà esquerra veurem com quatre naus gregues, vingudes de Massàlia, s'acosten a un illot rocós situat entre les desembocadures del Ter i el Fluvià carregades d'àmfores plenes de vi, oli i salaons, vaixel·la fina i altres productes. Les condueixen mariners amb ganes de fundar un petit port comercial, Emporion, per fer tractes amb les comunitats indígenes de la plana i que acabarà donant nom a aquesta terra. A mà dreta, enllà del Montgrí, veurem les fumeroles que surten de les cabanes de tres aldees veïnes entorn d'un estany, el d'Ullastret, que conformen una de les comunitats més grans de la primera edat del ferro i que pocs anys després esdevindrà la imponent ciutat ibèrica capital de la Indigècia. Però aquest capítol el deixarem per al pròxim número de la revista. Tot això ho teniu a l'abast de la mà als museus i jaciments d'Empúries i d'Ullastret, no hi ha excusa!

FERRAN CODINA

L'església de Sant Climent de Tor

Tres reporters ben joves ens expliquen com és l'església del seu poble.

Ens trobem amb la Berta, la Laia i en Josep. Amb molta il·lusió, es disposen a fer un reportatge.

Som davant l'absis romànic de l'església, que data dels segles XI i XII, tot i que possiblement podríem parlar de l'existència d'una església més antiga, preromànica. Aquest edifici ha sofert molts canvis durant els segles per anar-la adaptant a les necessitats del poble. Al s. XV, damunt dels murs, es va elevar una zona fortificada amb finalitat defensiva. A la façana hi trobem la data del 1752. Recentment, el 1955, s'amplià amb una nova nau, així que actualment podem diferenciar les dues naus: la romànica i la recent.

Veiem l'absis aixecat sobre unes roques naturals i seguim els murs alts de l'església, observant la diferència entre els carreus de l'edifici romànic i les pedres que constitueixen la part elevada

La Laia, la Berta i en Josep amb la Roser, mirant l'absis de l'església. FOTO: ANNA BRASAS

de la fortificació del s. XV. En Josep, la Laia i la Berta no poden evitar d'enfilar-se per tocar els carreus i resseguir-los amb les mans.

Mirant la façana, observen el campanar, que els fa molta gràcia que sigui «de cadireta». En Josep diu: «És clar, perquè agafaven una cadireta i s'asseien per escoltar les campanes». La Laia observa i diu: «La finestra circular de la façana és més gran de part de fora i més petita per la part de dins». Bona observació.

Una vegada dins l'església, la Berta observa i diu: «Hi ha dues esglésies, una de vella de pedra i una de nova blanca. Devien fer-ne una de nova perquè no hi cabien».

I quan pugem l'escala de cargol i arribem a la part fortificada, la Laia exposa una iniciativa: «Aquí dalt que tan sols s'hi ve a tocar les campanes, hi podríem fer un espai per a nosaltres amb coixins

Reporteres i reporter, a la porta de l'església. FOTO: ANNA BRASAS

de colors, per jugar a jocs de taula, pintar, dibuixar...». La Berta afegeix: «Per fer tatoos i una biblioteca...». Què us sembla, quin jovent més espavilat?

Amb tantes observacions, segur que faran un bon reportatge. No us el perdeu!

Obriu aquest QR i els podreu seguir:

Reporter: JOSEP GIMÉNEZ TARRÉS
Reporteres: LAIA KASHAPOVA BRASAS
i BERTA GIMÉNEZ TARRÉS
Coordinadora: ROSER BAGUÉ PARETAS

En Josep, la Laia i la Berta, sota el llindar de l'església de Tor. Foto: Anna Brasas

Un món captivador

Les dones del Mou-te continuen amb les visites culturals que permeten gaudir i aprendre dins un entorn proper. Dins del programa dalinià establert, visiten la Casa Museu Salvador Dalí, a Figueres.

Dalí infant i jove

Érem conscients que la Casa Museu Dalí ens aportaria nous coneixements sobre el pintor, però, per ser sinceres, ens va captivar des del primer instant.

Et poses els auriculars i, per art de màgia, s'obre la porta, entres al món de Salvador Dalí. Un nen, fill de pare notari, un

home estricte, i una mare no gaire afectuosa, però amb una germana, l'Anna Maria, que, juntament amb la seva tia, li donaven aquell caliu familiar que tot nen necessita. A la sala d'estar, amb el cavallet de cartró i les imatges projectades, veus un nen que ningú hagués imaginat que seria un geni. A poc a poc, t'endinses al dia a dia de la família d'en Salvador, amb les seves relacions de veïnatge, sobretot amb la família Planas i Pichot, que li afavorien la creativitat i educació. Un nen feliç dins una família benestant de la Figueres cosmopolita de principis del segle XX.

És interessant conèixer la seva infantesa, perquè l'emmarques dins el context d'un nen normal, però amb trets creatius importants. Queda palès en els dibuixos que es mostren a la casa.

Tant a l'escola com a l'institut, Dalí va començar a sobresortir en la destresa del dibuix i va encaminar la seva vida cap a aquesta habilitat. Per adquirir una bona preparació va marxar a Madrid, on el seu empoderament va créixer —va afirmar que cap dels professors era prou competent per examinar-lo.

La narració explícita del narrador en off i les imatges projectades presenten un noi amb grans inquietuds i ganes de viure per experimentar diferents relacions socials i amoroses. Inicia una coneixença estreta amb F. G. Lorca, poeta, i amb L. Buñuel dins el món surrealista en el cinema. Entra en un món desconegut on s'hi troba a gust.

El pintor universal

Entrem al món de Dalí, pintor universal. Enamorat de Gala, deixa de banda la seva família i sobretot, l'Anna Maria, la germana, l'amiga inseparable i la més pintada. Aquesta ruptura desencadena una nova etapa que no es tancarà fins que la mort els va separar. Gala esdevé la seva musa, la seva companya, la relacions públiques i l'administradora de tots els afers i fortuna.

La colla del Mou-te, dins la casa-museu Dalí. Foto: FINA JUÁREZ

La Casa Museu Dalí, acabada de restaurar.

Si una cosa ens queda clara és que Dalí estava bojament enamorat de Gala i això li donava ales per volar dins el seu món espiritual i projectar-lo en destí universal. Durant tota l'exposició queda clar que Cadaqués i Port Lligat van ser l'espurna d'inspiració creativa. El mar, la llum i les roques del cap de Creus esdevingueren el marc on enquadrar la seva bogeria, plasmant-hi tot un món surrealista.

Amb el conflicte bèl·lic de la Segona Guerra Mundial, van marxar a la ciutat de Nova York, que els va permetre projectar-se al món d'una manera tan extravagant i excèntrica que cada exposició pública era una performance que feia embotgir el públic americà. Allà van fer fortuna. Igual va passar a Londres i a París.

Una veu clara des dels auriculars ens va acompanyant cap al món fascinant del personatge. Els audiovisuals projectats a les parets i permetien viure els moments estrafolaris de Dalí. Amb les seves disfresses, el seu bigoti i els seus discursos surrealistes, desenvolupava el seu ego excèntric per ser el centre d'interès i obrir-se a la fama. Ell mateix deia: «El més important és que parlin de mi. Sigui per bé o per mal».

Posseït per l'Empordà

L'acollida que ofereix la Casa Museu Dalí et fa sentir com a casa, presentant-te la vida quotidiana del nen. Sovint, quan

es parla d'un geni, es pensa en el personatge sense tenir en compte totes les etapes de la vida. La Casa Museu et fa palesa la importància de l'etapa familiar i de tot el procés fins arribar a ser el Dalí surrealista universal.

T'adones que Dalí era un home geni, posseït per la bellesa del mar, per la llum de l'alba i el capvespre, per les formes extravagants de les roques foradades pel pas de la tramuntana, pel blanc immaculat de les cases de Cadaqués, per la seva musa Gala, per la seva espiritualitat sense ser creient; per l'Empordà, una terra oberta al mar i al cel. Un delirant excèntric que es delia per ser el centre d'atenció. Un personatge singular que estimava la seva terra i la presentava arreu com un lloc idíl·lic on viure.

Es manifesta que «Dalí no seria Dalí sense l'Empordà i l'Empordà no seria l'Empordà sense Dalí».

L'exposició audiovisual acaba en una immersió de paisatges empordanesos reals interposats amb pintures del Geni que et posa la pell de gallina. T'adones que la percepció del paisatge en la seva pintura és realment una meravella i que t'ajuda a apreciar amb més intensitat els colors de la nostra terra.

Explicació: DONES DEL MOU-TE I FINA JUÁREZ
Redacció: ROSER BAGUÉ PARETAS

Tipus de broques i quan utilitzar-les

Si ja heu après a triar els tacs per a les vostres necessitats, el següent pas és clar: fer el forat bé. Escollir la broca correcta és clau perquè el treball quedi net, ràpid i sense fer malbé la paret o el material base.

LES TRES BROQUES BÀSIQUES

- **Broca de widia** o de carbur de tungstè. Per fer forats en totxana, formigó, pedra... És l'única que es pot utilitzar amb percussió.

- **Broca per a metall.** Serveix per a ferro, alumini i també plàstics (i puntualment, també per a fusta). La punta acabada en angle és molt diferent a la broca de paret.

Hi ha diferents qualitats d'aquestes broques. La més normal l'HSS; més bona, la de TITANI i la millor, de COBALT.

NO percussió.

- **Broca per a fusta.** Té una punta centradora que evita que relisqui. N'hi ha de pala i les helicoidals.

NO percussió.

Consells pràctics

- Marqueu sempre amb un punxó abans de foradar.
- Comenceu sempre amb velocitat baixa.
- No feu massa pressió.
- Si és paret dura i **massissa**, utilitzeu percussió.
- Si la broca s'escalfa, pareu i refrigereu-la (es pot submergir en un got d'aigua).

Punxó per a fusta

Punxó per a metall o paret

En broques per a paret i fusta, el normal és tenir-ne de 4, 5, 6, 8 i 10 mm de diàmetre. Per a metall, va bé tenir un petit estoig amb diverses mides.

agroempordà s.l.

Albert Oliveras
629 602 162

c/ Canet, s/n - **17134 LA TALLADA** (Girona)
Tel. 972 78 05 73
e-mail: albert.oliveras@agroemporda.cat

Broques diferents

Escalonada o multi tall: perfora i **eixampla** forats. Acer (fins a 4 mm de gruix), materials no ferrosos, plàstics i laminats (de diàmetres de 4 a 20 mm en aquest cas).

De corona o campana

Aquest tipus de broca està formada per la corona en si i per l'element de subjecció anome-nat arbre de la corona, a on s'ubica també la broca guia, que evitarà que la corona es des-centri. Aquesta broca de la imatge està pensada per a fer forats al sostre buit de guix per encabir llums tipus ull de bou.

En canvi, aquesta, amb plaquetes de widia com a element de tall, està pensada per als forats als envans on encabir endolls, interruptors... També consta de corona, arbre i broca guia.

TRUC: si no voleu comprar una corona, podeu fer un «rosari» de forats en circumferència i trencar-ho després amb un cop de martell.

Broques diamantades

Dins de les broques per a rajoles, ceràmiques, porcellanes, etc. per a banys i cuines, i a causa de l'aparició de nous materials com els **porcellanats** d'extrema duresa, la indústria ha introduït un nou tipus de broca, l'acció abrasiva de la qual ja no es deu al carbur de tungs-tè, sinó als **diamants industrials**.

Aquestes broques es troben majoritàriament en forma de corona, tot i que n'hi ha amb un aspecte similar a les de widia rodones.

Algunes necessiten refrigeració amb aigua per evitar el sobreescalfament generat per la fricció.

XAVIER VILADEVALL

Aquesta és una secció amb voluntat de servei.

Per continuar explicant reparacions domèstiques útils necessitem les vostres consultes i suggeriments. Podeu escriure a Xavier Viladevall al compte de correu aspreipla@gmail.com.

**CONSTRUCCIONS
EL PUIG SEGALÀ SL**

Albert Urtós

Ctra. Figueres s/n 17134 La Tallada d'Empordà
 ☎ 676 04 24 94
 ✉ conselpuigsegalar@hotmail.com

jardins marc
construcció i manteniment

Marc Costey Romans
 tel. 617157437 - 972 78 03 05
 plaça de l'església 1, Marenyà
 La Tallada d'Empordà 17134 (Girona)

Blat sarraí

Recepta de **Xavier Viladeuall**

El blat sarraí (*Fagopyrum esculentum*), també conegut com a fajol, no és un cereal pròpiament dit, sinó la llavor d'una planta de la família de les poligonàcies. El seu origen es troba a l'Àsia Central, probablement a la zona de l'Himàlaia, on es va començar a conrear fa més de 4.000 anys. Des d'allà es va estendre cap a Europa a través de rutes comercials, especialment durant l'edat mitjana, i es va adaptar molt bé a climes freds i sòls pobres.

A Catalunya, el fajol té una llarga tradició, sobretot a zones de muntanya com la Garrotxa, on encara avui es cultiva i forma part de plats típics. Durant segles, va ser un aliment

bàsic per a la pagesia, gràcies a la seva rusticitat i al fet que creix ràpidament i no necessita grans recursos.

El blat sarraí és un aliment **sense gluten** —per tant, apte per a persones celíaqües— ric en proteïnes de bona qualitat, fibra i minerals com el magnesi, el ferro i el zinc. També destaca pel seu contingut en rutina, un compost antioxidant que contribueix a la salut cardiovascular. Té un sabor intens, lleugerament torrat, i una textura que recorda els cereals, cosa que el fa molt versàtil a la cuina: es pot utilitzar en amanides, com a guarnició, en sopes o fins i tot en farines per fer creps o pa.

RECEPTA BÀSICA (Per a 2-3 persones):

- 160 g de fajol (=1 tassa gran de cafè rasa)
- 210 ml d'aigua (relació 1:1,5)
- 1 c.p. de sal marina

PAS 1: Rentat i actuació

Renteu el fajol sota l'aixeta amb un colador fi, fregant-lo suaument amb els dits, fins que l'aigua surti clara. Això ajuda a eliminar-ne impureses i part dels compostos que poden dificultar la digestió.

És important «activar-lo». Per a això, deixar-lo en remull —amb el doble d'aigua que de fajol—, de 6 a 8 hores amb 1 cullerada de postres de suc de llimona o vinagre. Ho feu a l'anar a dormir i l'endemà, a l'aixecar-vos, ja estarà llest.

Aquest procés millora la digestibilitat i l'absorció de nutrients.

Passat el temps de remull i activació, renteu-lo de nou diverses vegades fins que no hi quedin restes de mucíl·lag (com una gelatina natural del fajol) i surti l'aigua clara. Reserveu-lo ben escorregut.

PAS 2: Bullir

En un cassó poseu l'aigua i la sal que correspon a foc fort sense tapar. I quan bulli, hi tireu el fajol.

PAS 3: Cocció

Quan torni a arrencar el bull, foc al mínim, **tapeu** i deixeu coure uns **15 minuts**.

PAS 4: Repòs i airejat

Passat el temps, apagueu el foc, deixeu reposar 5 minuts més i, després, remeneu-lo amb una forquilla o cullera per separar els grans. El resultat ha de ser un gra solt, lleugerament ferm, semblant a un cuscús més robust.

Podeu utilitzar-lo en moltes preparacions, però una opció molt senzilla és afegir-hi verdures de temporada de l'hort, una mica d'oli d'oliva i sal. També combina molt bé amb llegums o amb ou, que en fan un plat complet i equilibrat.

Fajol amb verdures de l'hort.

Verdures al forn amb salsa de iogurt

(entrant per a quatre persones)

Recepta de **Mercè Miralles Guilló**

És un plat senzill que es menja fred, molt indicat per a l'estiu.

INGREDIENTS PER A LES VERDURES

- Dues cebes grosses
- Un carbassó gros
- Tres o quatre albergínies
- Cinc o sis pebrots verds italians o un de vermell
- Oli i sal

INGREDIENTS PER A LA SALSA

- Tres o quatre grans d'all pelats
- Dos iogurts grecs (sense sucre)
- Un ramet de menta

PROCEDIMENT

Tallem les albergínies i els carbassons en talls rectangulars amples sense treure'n la pell, de mig dit de gruix. Tallem la ceba en rodelles gruixudes. Fem els pebrots a tires llargues.

En una plata de forn fonda posem una mica d'oli al fons i successivament, capes de carbassó, ceba, pebot i albergínia, posant una mica d'oli i sal en cada capa. Repetim l'operació fins a omplir la plata.

Seguidament posem la plata al forn a 180°C a dalt i baix. Deixem que les verdures es coquin bé durant uns tres quarts d'hora (han d'estovar-se). Traiem la plata del forn, la deixem refredar i la podem posar a la nevera. Si es deixa reposar un dia, encara millor.

PER A LA SALSA

Piquem els alls ben petits i piquem la menta. En un bol posem els iogurts i hi afegim els alls i la menta picada. Ho barregem sense remenar gaire. S'hi pot afegir pebre blanc.

Se serveixen les verdures fredes i cadascú s'hi afegeix la salsa al cim.

**BON
PROFIT!**

Activitats

estiu
2026

DIMARTS 23 DE JUNY

Revetlla de Sant Joan - Arribada de la Flama del Canigó

DIVENDRES 26 I DISSABTE 27 DE JUNY

Activitats festives de la Tallada

DIUMENGE 28 DE JUNY

Estiu musical - Espectacle "Menús d'amor variats", amb el Duo Escala

DIVENDRES 10, DISSABTE 11 I DIUMENGE 12 DE JULIOL

Activitats festives de Tor

DISSABTE 18 DE JULIOL

Estiu musical - Vespre amb la història del Blues, amb el grup "The Rusties", a Marenyà

DIVENDRES 31 DE JULIOL

Estiu musical - Vespre de Swing, presentació del primer disc en català a càrrec del grup Hop's Quintet a Canet de la Tallada

DIVENDRES 31 DE JULIOL, DISSABTE 1 I DIUMENGE 2 D'AGOST

Activitats festives a Marenyà

DIVENDRES 7 I DISSABTE 8 D'AGOST

Activitats festives a Canet

DISSABTE 15 D'AGOST

**Festa de Santa Maria a la Tallada
Sardinada, cremat i havaneres**

DISSABTE 22 D'AGOST

Estiu musical - Vespre de Swing-jazz amb els hereus de la Locomotora Negra, "Swingtonics" a Tor

DISSABTE 5 DE SETEMBRE

Estiu musical - Vespre clàssics de la història i homenatge a les Andrew Sisters, amb Cherry Sisters Band, a la Tallada

DIVENDRES 11 DE SETEMBRE

Matí pujada / concentració amb esmorzar popular al Puig Segalar. Diada de Catalunya

